

UNIVERZA V LJUBLJANI
FAKULTETA ZA DRUŽBENE VEDE

Tina Vrh

Virtualna demokracija

Diplomsko delo

Ljubljana, 2011

UNIVERZA V LJUBLJANI
FAKULTETA ZA DRUŽBENE VEDE

Tina Vrh

Mentor: doc. dr. Jaroslav Berce

Virtualna demokracija

Diplomsko delo

Ljubljana, 2011

Virtualna demokracija

V diplomskem delu želimo prikazati, kako se danes, ko je informacijska tehnologija postala del vsakdana, na to odzivajo politične stranke. Torej virtualna demokracija kot srečanje tradicionalnih političnih praks z modernimi tehnološkimi iznajdbami. Informacijsko-komunikacijske tehnologije so odprle nove možnosti komuniciranja in demokratizacije. Vendar pa nimajo vsi ljudje enake možnosti dostopa do IKT in o tem govori digitalni razkorak. Pri tem pa ne gre za neznanje, ampak le omejene možnosti v dostopu do IKT zaradi geografskih in demografskih dejavnikov. V zadnjem času se vedno bolj izpostavlja prisotnost političnih akterjev na socialnih omrežjih, saj so ta v zelo kratkem obdobju postala senzacija. Politiki pa se prek njih lažje približajo potencialnim volivcem. Cilj diplomske naloge je osvetliti vprašanje delovanja političnih strank na svetovnem spletu ter predstaviti virtualno demokracijo kot dodatek k sedanjemu političnemu življenju in ne kot zamenjavo zanj.

Ključne besede: virtualna demokracija, politične stranke, Facebook, Twitter.

Virtual democracy

In this thesis, we want to present how information technology has become a part of everyday life and the response of political parties. Informational technology has opened up new avenues of communication and democratization. A virtual democracy is as a meeting place of traditional political practices of modern technological inventions. However, not everyone has equal access to Informational Technology (IT) and the lack of equal access has resulted in the creation of a digital divide. It is not about ignorance, but limited opportunities in access to IT. There are several factors which lead to the lack of access to IT, some of which include geographical and demographic factors. The exposure of political actors on social networks has been sensationalized and in a very short period of time. Access to IT has given politicians easier access to, and brought them closer to potential voters. The aim of the thesis is to highlight political parties usage of the internet and to present a virtual democracy as an addition to current political life, and not as a replacement.

Keywords: virtual democracy, political parties, Facebook, Twitter.

KAZALO

1 UVOD	9
1.1 Predmet proučevanja	9
1.2 Cilji in pomen	11
1.3 Metode, omejitve in zasnova dela	12
2 TEORETIČNI DEL	13
2.1 Virtualna demokracija	13
2.2 Začetki in razvoj virtualne demokracije	16
2.3 Kibernetski prostor	18
2.4 Digitalna ločnica ali digitalni razkorak	20
2.5 Splet kot novo politično prizorišče.....	21
3 EMPIRIČNI DEL	22
3.1 Način ocenjevanja delovanja političnih strank na spletu.....	22
3.1.1 Indikatorji ocenjevanja spletnih strani strank.....	22
3.2 SLOVENSKE PARLAMENTARNE STRANKE NA SPLETU.....	24
3.2.1 Socialni demokrati na spletu	24
3.2.2 Liberalna demokracija Slovenije na spletu.....	26
3.2.3 Stranka Zares na spletu.....	29
3.2.4 Demokratična stranka upokojencev Slovenije na spletu	30
3.2.5 Slovenska demokratska stranka na spletu	32
3.2.6 Slovenska ljudska stranka na spletu	35
3.2.7 Slovenska nacionalna stranka na spletu	37
3.3 IZBRANI HRVAŠKI POLITIČNI STRANKI NA SPLETU	39
3.3.1 Socialdemokratska partija Hrvatske	39
3.3.2. Hrvatska demokratska zajednica na spletu.....	42
3.4 IZBRANA POLITIČNA STRANKA ZDRUŽENIH DRŽAV AMERIKE NA SPLETU	44
3.4.1 Demokratska stranka na spletu.....	44
3.5 IZBRANA POLITIČNA STRANKA REPUBLIKE ITALIJE NA SPLETU.....	47

3.5.1 Il popolo della Liberta na spletu.....	47
3.6 IZBRANA POLITIČNA STRANKA REPUBLIKE AVSTRIJE	49
3.6.1 Sozialdemokratische partei Oesterreiche na spletu	49
5 ZAKLJUČEK.....	56
6 LITERATURA	58

KAZALO TABEL

Tabela 2.1: Prikaz idej o elektronski demokraciji v njihovih specifičnih družbenih, političnih in teoretskih kontekstih	17
Tabela 3.1: SD - ocena spletne strani stranke	25
Tabela 3.2: LDS - ocena spletne strani stranke.....	27
Tabela 3.3: DeSUS – ocena spletne strani stranke.....	31
Tabela 3.4: SDS - ocena spletne strani stranke	33
Tabela 3.5: SLS – ocena spletne strani stranke.....	36
Tabela 3.6: SNS - ocena spletne strani stranke	38
Tabela 3.7: SDP - ocena spletne strani stranke	40
Tabela 3.8: HDZ - ocena spletne strani stranke	43
Tabele 3.9: DEMO ZDA – ocena spletne strani stranke.....	45
Tabela 3.10: PdL - Ocena spletne strani stranke.....	48
Tabela 3.11: SPO - ocena spletne strani stranke	50
Tabela 4.1: Prikaz vseh proučevanih strank.....	55

KAZALO SLIK

Slika 3.1: Spletna stran SD-ja	24
Slika 3.2: Spletna stran LDS-a	26
Slika 3.3: Spletna stran Zares-a	29
Slika 3.4: Spletna stran DeSUS-a	30
Slika 3.5: Spletna stran SDS-a	32
Slika 3.6: Spletna stran SLS-a	35
Slika 3.7: Spletna stran SNS-a	37
Slika 3.8: Spletna stran SDP-ja	39
Slika 3.9: Spletna stran HDZ-ja	42
Slika 3.10: Spletna stran DEMO-ZDA	44
Slika 3.11: Spletna stran PdL-ja	47
Slika 3.12: Spletna stran SPO-ja	49

KAZALO PRILOG

Priloga A: BORUT PAHOR - FACEBOOK	65
Priloga B: LDS NA IZBRANIH SOCIALNIH OMREŽJIH.....	66
Priloga B.1: Katarina Kresal – Facebook	66
Priloga B.2.: Katarina Kresal - Twitter	67
Priloga C: SDS NA IZBRANIH SOCIALNIH OMREŽJIH	68
Priloga C.1: SDS - Facebook.....	68
Priloga C.2: Janez Janša - Facebook	69
Priloga Č: SLS – TWITTER	70
Priloga D: ZMAGO JELINČIČ PLEMENITI – FACEBOOK.....	71
Priloga E: SDP NA IZBRANIH SOCIALNIH OMREŽJIH	72
Priloga E.1: SDP - Facebook.....	72
Priloga E.2: Zoran Milanović - Facebook	73
Priloga E.3: SDP - Twitter.....	74
Priloga F: DEMO – ZDA NA IZBRANIH SOCIALNIH OMREŽJIH.....	75
Priloga F.1: DEMO – ZDA - Facebook	75
Priloga F.2: Barak Obama – Facebook.....	76
Priloga F.3: DEMO – ZDA - Twitter	77
Priloga G: PdL NA IZBRANIH SOCIALNIH OMREŽJIH	78
Priloga G.1: PdL - Facebook	78
Priloga G.2: PdL - Twitter	79
Priloga H: SPO NA IZBRANIH SOCIALNIH OMREŽJIH.....	80
Priloga H.1: SPO - Facebook	80
Priloga H.2: SPO - Twitter	81

SEZNAM UPORABLJENIH KRATIC

DEMO ZDA	Demokratska stranka
DeSUS/DESUS	Demokratska stranka upokojencev Slovenije
HDZ	Hrvatska demokratska zajednica
IKT	Informacijsko-komunikacijska tehnologija
LDS	Liberalna demokracija Slovenije
PdL	Il popolo della Liberta
SD	Socialni demokrati
SDP	Socialdemokratska partija Hrvatske
SDS	Slovenska demokratska stranka
SLS	Slovenska ljudska stranka
SNS	Slovenska nacionalna stranka
SPO	Sozialdemokratische Partei Österreichs

1 UVOD

1.1 Predmet proučevanja

V zadnjih desetletjih je informacijska tehnologija bliskovito prodrla na vsa področja človekovega življenja. Razmah interneta je prinesel spremembe v življenju posameznika.

Internet omogoča raznovrstna komunikacijska orodja in posledično različne komunikacijske prakse v najrazličnejših družbenih kontekstih (Škerlep 1998). Ternovšek ugotavlja, da internet zaradi svoje interaktivne narave prodira v vse sfere družbenega življenja in je močno spremenil obstoječe in uveljavljene načine komuniciranja (Ternovšek 2005, 9). S spreminjanjem računalniško posredovanega komuniciranja, predvsem interneta v množične medije, se proces informatizacije širi v večino družbenih (sub)sistemov (Trček 1997, 99).

Čeprav sami začetki interneta segajo desetletja nazaj, sta se pravi razmah in ne nazadnje tudi popularnost interneta pojavila v zadnjih dvajsetih letih. V zelo kratkem času je internet postal zelo vpliven in pomemben medij. Česar se zavedajo tudi politiki, ki so v internetu našli tisto nišo, ki jih lahko najbolj približa volivcem, ter to začeli tudi spretno uporabljati. Sama prisotnost politikov in političnih strank na spletu je že skoraj nujna za uspešen stik z ljudmi, torej potencialnimi volivci.

Vendar pa sam razmah interneta ni prinesel spremembe le pri posameznikih, ampak tudi v občem družbenem življenju. Ljudje se srečujejo v virtualnem prostoru, socialna omrežja so postala kraj, kjer se srečajo ljudje, ki so že pred leti izgubili vse stike in tako ponovno navežejo stike in jih tudi vzdržujejo, čeprav so nekaj tisoč kilometrov narazen, za učinkovito izpeljavo sestankov ni več potrebna fizična prisotnost, vse se lahko izpelje preko videokonference, v primeru nesreč, katastrof, raznih nemirov so novice iz kriznih območij v zelo kratkem času posredovane po celem svetu. V zadnjem obdobju se je to najbolj pokazalo ob tragičnem potresu na Japonskem¹ ter ob nemirih v arabskem svetu. Tako se najbolj pokaže vsa moč in razsežnost interneta, ki je tako postal glavni vir informacij, ljudje pa so vedno bolj osveščeni ter se tudi v nedemokratičnih državah zavedajo svojih pravic. Na tem mestu je

---

¹ 11. marca 2011 ob 6.45 po srednjeevropskem času Japonsko prizadene potres z magnitudo 9 po Richterjevi lestvici; posledice so bile katastrofalne.

potrebno poudariti, da morajo biti omogočeni obči ekonomski in socialni pogoji, ki so potrebni za dostop do medmrežja.

Nekaj zadnjih primerov po svetu kaže na to, da je splet prinesel tudi nekatere možnosti, ki si jih politiki verjetno sploh niso mogli predstavljati. V primeru Tunizije naj bi bilo ravno socialno omrežje Facebook tisto, ki je »združilo« ljudi, ki so nato demonstrirali, vse dokler ni predsednik Ben Ali odstopil s položaja. Ta dogodek je potem sprožil val demonstracij v večini muslimanskih državah na Arabskem polotoku ter v Severni Afriki. Nedavni dogodki kažejo na to, da je internet pomemben člen sredstev javnega obveščanja. Nedvomno je internet največji vir informacij na svetu.

Uporaba novih informacijsko-komunikacijskih tehnologij naj bi ob predpostavki, da se bo še naprej širila v takem obsegu, omogočala večje sodelovanje državljanov v procesu nastajanja, oblikovanja in preoblikovanja politik na različnih upravno-teoretskih ravneh znotraj nacionalnih držav (Trček 1997, 99).

O virtualni demokraciji ne moremo govoriti brez predpostavke, da se je vse začelo s kibernetičnim prostorom. Izraz kibernetični prostor ali njegova okrajšava kiberprostor izhaja iz kibernetike², predpona kiber pa iz grškega izraza »kybernetes«, kar pomeni krmar (Pajter 2002, 1).

Tudi v Sloveniji se politiki vedno bolj zavedajo pomembnosti spleta. Večina pomembnejših političnih strank ima svoje spletne strani, kjer izražajo večinoma stališča do aktualnih družbeno političnih dogodkov. V zadnjih nekaj letih se je pojavil fenomen socialnih omrežij, kot sta Facebook in Twitter. Ker sta oba priljubljena pri mlajši populaciji, lahko predvidevamo, da se stranke s svojo prisotnostjo na omenjenih omrežjih želijo približati mladim, katerih zanimanje za politiko je majhno. »Večina mladih si pod politiko predstavlja zgolj dolgočasen svet članov parlamenta, torej moških poznih srednjih let v sivih oblekah, ki pogosto nastopajo na TV, dolgočasne politične televizijske prenose in debate, v katerih ti možje uporabljajo težko razumljive argumente« (Mediwatch.mirovni-insitut.si 2004).

---

² Moderna znanstvena panoga, ki preučuje in primerja komunikacijske in nadzorne mehanizme v živčnem sistemu živih bitij in zapletenih elektronskih strojev (Verbinc v Pajter 2002).

Poleg tega je potrebno poudariti, da na socialnem omrežju niso prisotne samo stranke, ampak tudi predsedniki strank ter vidnejši funkcionarji v strankah.

1.2 Cilji in pomen

Temeljni razlog, ki je vplival na izbor teme diplomskega dela, je aktualnost tematike. Razvoj novih informacijsko-komunikacijskih tehnologij, v nadaljevanju IKT, je prinesel nove možnosti, kako enostavneje posredovati želeno informacijo do naslovnika. Nova možnost hitrega, cenejšega in ne nazadnje tudi preprostejšega komuniciranja pa je prinesla tudi nov koncept razmišljanja na področju komuniciranja z ljudmi. Tukaj ne gre samo za posredovanje informacij, ampak tudi za željo po večji učinkovitosti te informacije.

Poglavitni namen diplomskega dela je predstaviti virtualno demokracijo v Sloveniji, in sicer na primeru delovanja parlamentarnih strank, izvoljenih na državnozborskih volitvah 21. septembra 2008. Primer virtualne demokracije v Sloveniji bomo primerjali s primeri virtualne demokracije v štirih izbranih državah.

Za primerjavo smo izbrali tri evropske in hkrati tudi sosednje države, s katerimi v določenih zgodovinskih obdobjih delimo skupno zgodovino. To so Republika Hrvaška, Republika Avstrija in Republika Italija. Kot četrto primerjano državo pa smo izbrali Združene države Amerike.

V skladu s tematiko in namenom je osnovni cilj diplomskega dela podrobnejša predstavitev virtualne demokracije v Republiki Sloveniji, s poudarkom na parlamentarnih strankah, ter v primerjavi s štirimi izbranimi državami.

Hipoteze:

Prva hipoteza: Virtualna demokracija je zgolj dodatek k resničnemu življenju.

Druga hipoteza: Z virtualno demokracijo stranke nagovarjajo mlajši del volilnega telesa

1.3 Metode, omejitve in zasnova dela

V grobem je diplomsko delo razdeljeno na dva dela. Prvi del temelji na proučevanju strokovne literature s področja teme dela, študijskih raziskav, člankov ter znanstvenih razprav. Drugi del pa je namenjen pregledu spletnih strani parlamentarnih strank v izbranih državah in njihovim primerjavam.

Prvo in zadnje poglavje sta namenjena uvodu oziroma zaključku.

Drugo poglavje opredeljuje začetke virtualne demokracije, kibernetiki prostor, digitalno ločnico in na koncu še splet kot novo politično prizorišče.

Tretje poglavje obsega pregled spletnih strani izbranih parlamentarnih strank in pregled komuniciranja le-teh na dveh najbolj popularnih socialnih omrežjih. To sta Twitter in Facebook.

Med slovenskimi političnimi strankami so predmet proučevanja Socialni demokrati, Liberalna demokracija Slovenije, Slovenska demokratska stranka, Slovenska ljudska stranka, Demokratična stranka upokojencev Slovenije, Slovenska nacionalna stranka in ZARES.

Med hrvaškimi strankami, ki imajo svoje predstavnike v Saboru, so predmet proučevanja dve največji stranki glede na število sedežev, in sicer Hrvatska demokratska zajednica in Socialdemokratska partija Hrvatske.

Pri avstrijskih in italijanskih strankah smo se odločili za po eno iz vsake države, ki imajo tudi trenutno največ glasov v obeh parlamentih. Iz Avstrije smo se tako odločili za Sozialdemokratische partei Osterreiches in pri Italiji za Il Popolo della Liberta.

Prav tako je Združenih državah Amerike predmet proučevanja trenutno vodilna stranka, in sicer za Demokratsko stranko (Democrats).

Četrto poglavje zajema primerjavo vseh proučevanih strank na podlagi izbranih indikatorjev.

Zadnje poglavje je zaključek, kjer se testira hipotezi in poda sklep.

Analitski pregled delovanja izbranih spletnih strani na spletu je potekal od maja do septembra. Poudariti velja, da se situacija na spletu zelo hitro spreminja. Politični akterji hitro ustvarjajo profile na socialnih omrežjih, zato je lahko v času od začetka pa do konca analize prišlo do nekaterih sprememb.

2 TEORETIČNI DEL

2.1 Virtualna demokracija

Demokracija oblast iz ljudstva, oblast ljudstva in oblast za ljudstvo: izvira iz ljudstva, pripada ljudstvu in jo je treba uporabljati za ljudstvo. Moč vladajočih torej izvira iz ljudskega pooblastila (Della Porta 2003, 34). Demokracija pomeni, da imajo ljudje nadzor politične moči. Beseda demokracija izvira iz grških besed »demos« ali ljudi in »cracy« ali pravilo. Demokracija se lahko dobesedno prevede kot vladavina ljudstva (Lansford 2007, 1).

Čas, v katerem danes živimo, lahko imenujemo tudi digitalna doba. Ljudje smo postali vedno bolj odvisni od raznih tehnoloških »igračk« in z veseljem pričakujemo vedno nove in nove izume. Življenja brez interneta, računalnika, mobilnega telefona in ostalih tehnoloških orodij si skorajda ne moremo več zamisliti. Vse to je postalo del družbenega življenja. Informacije so postale bolj dostopne kot kadar koli v preteklosti. Tukaj pa se srečata tudi politika in tehnologija.

Politiki so našli novo okolje, tokrat virtualno, za sporočanje svojih stališč, vizij in načel ljudstvu. Internet kot množični medij pa je dal moč tako politikom na eni strani, da vzpostavijo močnejši kontakt s potencialnimi volivci (s posredovanjem informacij v klasičnih medijih so namreč omejeni, saj jim ni omogočeno podajanje tolikšne količine informacij, kot jih omogoča splet), kot državljanom na drugi strani, ki si na ta način lahko ustvarijo širšo, predvsem pa jasnejšo sliko o politikih, ki so jim zaupali svoj glas.

Demokracija je torej moč ljudstva, množični mediji pa so državljanom omogočili še večji in natančnejši nadzor nad politiko. Povezava med množičnimi mediji in demokracijo je veliko močnejša in ima večje razsežnosti, kot se zdi na prvi pogled.

Osrednja ideja demokracije leži v načelu, da naj bi običajni državljan vsaj do neke mere poznal in nadzoroval aktivnosti svoje vlade. Predpogoj za dejavnejše politično delovanje pa so dobre informacije o vladi in politiki nasploh. In tu nastopijo mediji, saj brez njih skoraj ne more potekati politično informiranje. Nevarnost za demokracijo pa lahko predstavlja oblika in vsebina političnega informiranja – če je preveč

razdrobljena, nepopolna, napačno izbrana in zavajajoča. Lahko trdimo, da v sodobni družbi demokracije ne bi bilo brez masovnih medijev (Ferfila 2000, 903).

Pri digitalni oziroma virtualni demokraciji gre torej za prepletanje dveh sfer – politike in novih tehnologij. Upoštevati pa moramo tudi javnost, ki z e-demokracijo omogoča razvoj povsem novega tipa demokracije. Ob dejstvu, da virtualni prostor omogoča popolno spremembo obstoja in delovanja oblasti torej lahko izpeljemo, da je internet na poti razvoja do nekakšnega virtualnega prikaza obstoječih razmerij, pa ne samo znotraj nacionalnih držav, vendar tudi na svetovni ravni (Selišnik 2005, 36).

Seveda pa se politične elite še kako dobro zavedajo moči medijev (vedno bolj tudi interneta), saj jih te uporabljajo izključno v politične namene. Vendar pa tudi mediji potrebujejo politiko za svoj obstoj. In če ne razumemo te vzajemnosti, potem tudi ne moremo razumeti, kako delujejo mediji kot politične institucije (Leighley 2004, 2).

Če se osredotočimo na virtualno demokracijo, potem je to model demokracije, ki državljanom omogoča, da s pomočjo elektronskih medijev (radia, televizije in interneta) pridobijo informacije o dogajanju v državi in državnih institucijah, da informacije analizirajo in svoje predloge s pomočjo elektronskih medijev posredujejo ustreznim organom (Grilj 2004, 25).

Digitalna demokracija uporablja informacije in komunikacijske tehnologije ter računalniško posredovane komunikacije v vseh medijih. Za krepitev politične demokracije ali politične participacije v demokratičnih družbah. Digitalno demokracijo definiramo kot zbirko poskusov dejanske demokracije, ki je mogoča brez omejitve prostora, časa in fizičnih dejavnikov ter z uporabo informacijsko-komunikacijske tehnologije ali računalniško posredovanih informacij. Digitalna demokracija je torej le dodatek in ne zamenjava za tradicionalne politične prakse. (Hacker in van Dijk 2000, 1).

Seveda pa je treba pri tem opozoriti na nekatere omejitve virtualne demokracije, ki izvirajo iz realnega družbeno političnega stanja v različni državah. V nedemokratičnih režimih je posredovanje informacij nadzirano s strani oblastnikov, torej so informacije v prid vladajočim in tukaj ne moremo govoriti o virtualni demokraciji, če izvirmo iz definicije demokracije, zato takšen sistem lažje opredelimo kot virtualno tiranijo.

Konceptualna izhodišča virtualne demokracije:

- Nove tehnologije omogočajo državljanom dialog z organi oblasti na tak način, da se državljani počutijo povezani in odgovorni za razvoj družbe v prihodnosti;
- Interaktivnost, ki jo poudarjajo nove telekomunikacijske oblike, omogoča povečanje števila udeleženih državljanov v demokratičnih procesih;
- Telekomunikacije lahko premagujejo prostorsko-časovne ovire pri povezovanju državljanov in tako omogočajo tudi vključevanje državljanov, ki bi bili izključeni iz procesov (so)odločanja, ko bi bili odvisni samo od starih mehanizmov povezovanja;
- Neposredna povezava med državljani in vlado omogoča množični sistem »feed back«, to pa omogoča nenehno soočenje zakonodajne in izvršilne oblasti z javnim mnenjem o konkretnih zadevah in politiki;
- Novi informacijsko-komunikacijski mediji omogočajo neposrednost povezovanja in odpravljajo potrebo po vmesnih, posredniških ravneh, ki s svojo vlogo filtriranja informacij (»gatekeepers«) onemogočajo neposrednost in komuniciranje med državljani in njihovimi političnimi predstavniki, pa tudi med državljani samimi;
- Nove tehnologije omogočajo časovno skorajda neomejen dostop do skorajda neomejene količine informacij, ki zadevajo politično delovanje in omogočajo enakopraven dostop do informacij za številne državljane;
- Elektronska omrežja so odločilni mehanizmi in prostori za razprave o novih razvojnih načrtih;
- Teledemokracija spreminja razmerja politične kompetentnosti z neposrednim vključevanjem večjega števila akterjev v procese javnih razprav;
- Nove tehnologije omogočajo inovativen način informiranja in izobraževanja volivcev o ključnih javnih zadevah ipd. (London v Trček 1997, 102-103).

Virtualna demokracija je stičišče tehnologije in demokracije, s čimer se nam odpirajo nekatere popolnoma nove perspektive javnega in tudi zasebnega življenja. Odpira tudi nove možnosti za participacijo, na tem mestu lahko govorimo o e-participaciji.

2.2 Začetki in razvoj virtualne demokracije

Razvoj interneta je prinesel tudi željo po prisotnosti politike v novem, virtualnem prostoru. Kako je razvoj potekal skozi kratko zgodovino e-demokracije, je v svojem delu Izzivi e-demokracije predstavila Tanja Oblak (2003), in sicer na šestih tipičnih primerih predstav o elektronski demokraciji.

Ideja e-demokracije prihaja iz Združenih držav Amerike, zato tudi zgodovinski pregled razvoja e-demokracije temelji na ameriškem političnem sistemu.

Čeprav se virtualna demokracija ni razvijala dolgo, je v relativno kratkem času dosegla velikanske razsežnosti, ki so spremenile delovanje strank in politikov. V splošnem lahko rečemo, da tisto, kar se je v začetku zdelo neuresničljivo, danes dejansko živimo.

Tabela 2.1: Prikaz idej o elektronski demokraciji v njihovih specifičnih družbenih, političnih in teoretskih kontekstih

	Vloge komunikacijskih tehnologij	Splošne značilnosti in predpostavke
FUTURISTIČNE NAPOVEDI: Radikalne spremembe v političnih procesih	<ul style="list-style-type: none"> - Komunikacijska revolucija kot eden od megatrendov - Računalnik kot nov in pomemben politični dejavnik 	<p>Razvoj komunikacijske tehnologije je vzrok sprememb v demokratični politiki in praksi.</p> <p><i>Opiranje na model direktne demokracije</i></p>
ZGODNJI EMPIRIČNI PROJEKTI: pojav pojma »teledemokracija«	<ul style="list-style-type: none"> - Sistem televolitev in teleglasovanj, ki je izpostavil participacijske potencialne informacijskih in komunikacijskih tehnologij 	<p>Razmah praktičnih poskusov s teledemokracijo:</p> <p><i>Uvedba novih oblik bolj direktne demokracije</i></p>
TEORIJE O PARTICIPATIVNIH POTENCIALIH	<ul style="list-style-type: none"> - Interaktivni sistemi kot nove možnosti za državljane - Elektronske pobude in plebisciti - Video-telefonski pogovori so po definiciji demokratični 	<p>Preprosta dostopnost interaktivnosti in enostavnost uporabe tehnologij: konkretne rešitve za probleme velikega obsega: negovanje »dobre državljan«.</p> <p><i>Opiranje na modela direktne in participativne demokracije</i></p>
ANALIZE POSKUSOV Z IMPLEMENTIRANJE M NOVIH TEHNOLOGIJ	<ul style="list-style-type: none"> - E-plebisciti bi napravili demokracijo hitrejšo, vendar omejujejo pomen racionalnih sodb - Projektni niso namenjeni deliberativnemu komuniciranju 	<p>Dvorezni učinki interaktivnih tehnologij: nove tehnologije ne izkoriščajo vseh deliberativnih potencialov: pojavov novih komunikacijskih praks: <i>opiranje na modele reprezentativne demokracije</i></p>
TEORETIZACIJE DELIBERATIVNIH POTENCIALOV: Pozornost na posvetovalne in interaktivne komunikacijske procese	<ul style="list-style-type: none"> - Internet in grafični vmesniki - Deliberativni potencialni računalniško posredovanega komuniciranja - Razpravljalne skupine in forumi, spletne rezervacije in elektronska pošta 	<p>Komunikacijska tehnologija kot disfunkcionalna za politično participacijo: nezmožnost doseganja konsenza; vzpostavitev stikov med državljani in predstavniki oblasti: <i>opiranje na teorije deliberativne demokracije</i></p>
NOVA KONCEPTUALNA DIVERGENCA: digitalna in kibernetična demokracije	<ul style="list-style-type: none"> - Elektronska pošta in spletne reprezentacije - Razpravljalne skupine - Javni informacijski kioski ter državljanske pobude 	<p>Ločene analize sprememb na ravneh državnih in civilnodružbenih akterjev; <i>digitalna demokracija kot politični hibrid z elementi participativne in reprezentativne demokracije</i></p>

Vir: Oblak 2003, 12

2.3 Kibernetški prostor

Večina ljudi kibernetški prostor opredeli kot osebni računalnik, priključen na internet. Pri tem je pomemben koncept kiberprostora in je jasno, da je to le zelo majhen del širšega političnega, socialnega, ekonomskega, kulturnega in finančnega omrežja, ki sestavlja kiberprostor (Whittaker 2004, 3). Kiberprostor je torej neki »vzporedni svet«, v katerem smo prisotni s pomočjo informacijsko- komunikacijskih tehnologij. Brez slednjih vstop vanj ni mogoč.

Kiberprostor v svojem bistvu ponovno vzpostavlja javno sfero, namenjeno družbeni, politični, ekonomski in kulturni integraciji (Ferenback v Oblak, 1999).

Termin kiberprostor prvič uporabi William Gibson v cyberpunk romanu *Neuroancer*, ko zapiše:

»Matrika ima korenine v primitivnih arkadnih igrah ... V začetku grafičnih programov in eksperimentiranja fantov ... Kibernetški prostor. Gre za dnevno eksperimentiranje milijarde legitimnih operacij vsakega naroda. Matematičnih pojmov in podatkov, pridobljenih iz vsakega računalnika posebej in shranjenih v informacijskih bankah. Nepredstavljiva kompleksnost. Preskok svetlobe v prostranstvo uma. Konstelacija podatkov. Kot mesto luči« (Gibson 1984, 67).

Zelo zanimivo je, da se je izraz kiberpostor prvič pojavil v romanu in ne v strokovni literaturi. Tudi to priča o tem, da je bil kiberprostor, preden je postal del vsakdana, sprva popolnoma fantazijski element.

Ne dolgo nazaj je bil internet napovedan kot tehnologija za ustvarjanje nove oblike skupnosti. Recheingold, eden vodilnih popularistov te ideje, je dejal: »Politični pomen računalniško posredovanih komunikacij leži v izzivih monopolistov, ki obstajajo v politični hierarhiji in na moči medijske komunikacije in morda oživi tudi državljansko demokracijo« (Resnick v Toulouse, Luke 2009, 48).

Oblakova ugotavlja, da je nagel razvoj informacijske in komunikacijske tehnologije v zadnjih dvajsetih letih pustil mitski pečat tehnologiji virtualne resničnosti in različnih računalniško povezanih omrežjih (Oblak 2000, 1052). Medtem pa Trček pravi, da je posebnost kibernetškega prostora v tem, da je neodvisen od različnih poskusov ter da gre pri

kiberprostoru ravno za prehod iz pojmovno fizične bližine oziroma geografske dostopnosti kot nujnega predpogoja za nastanek skupnosti v komunikacijsko dostopnost oziroma povezljivost (Trček 2008, 2). S prvim vstopom v kiberprostor se izbrišejo vse fizične, demografske in osebne lastnosti človeka, saj ta postane del širše virtualne skupnosti. Vendar pa tudi tukaj, tako kot v realnosti, potem začnejo v ospredje prihajati določene lastnosti človeka. Tako se nekdo, ki se zanima za politiko, zadržuje na straneh, kjer lahko pride do njemu zanimivih informacij; nekdo, ki ga zanima šport, se zadržuje na straneh, ki ponujajo tako vrsto informacij in tako naprej. Uporabniki lahko klepetajo, izmenjujejo menja ... Celotno komuniciranje pa poteka v navideznemu svetu virtualnosti. V prvi vrsti gre za posameznike, ki se nato združujejo v skupine na podlagi interesov in zanimanja. Na tem mestu lahko potegnemo vzporednice z realnim življenjem, saj se tudi v realnosti ljudje združujejo na podlagi skupnih interesov.

S terminom kibernetski prostor označujemo območje informacijsko-podatkovnega prometa in vsebinsko opredeljene interakcije s pomočjo računalniško posredovanega komuniciranja v informacijska omrežja vključenih akterjev (posameznikov oziroma skupin ali organizacij) (Trček 1997, 101).

V mreže povezane računalniške tehnologije prinašajo povsem nov pregled, ki na konceptualni ravni izhaja iz predpostavk, da s svojo interaktivno naravo korenito spremenijo obstoječe načine komuniciranja, brišejo časovno-prostorske ovire in ustvarjajo nove družbene prostore. Tako segajo učinki komunikacijskih tehnologij tudi v tiste družbene strukture, ki so jih preobrazili že množični mediji (Oblak 2003, 53).

Kibernetski prostor se razume kot nova elektronska javna sfera, kjer komuniciranje poteka prek videokonferenc, raznih klepetalnic, poštnih mrež itd. »Internet kot komunikacijski kanal lahko učinkovito, hitro in predvsem interaktivno med seboj poveže različne akterje – politike, medije, interesne skupine, politične stranke, javne institucije in državljane« (Davis v Oblak, 2003).

Michael Heim kiberprostor opredeli kot elektronsko omrežje, v katerem se nahaja virtualna resničnost. Virtualna resničnost pa je samo eden od fenomenov v tem elektronskem prostoru. V okviru vsakdanjega sveta je kiberprostor skupek orientacijskih točk, s pomočjo katerih lažje iščemo znotraj podatkovne baze (Heim v Šajatovič 1998, 9).

Veliko razprav, ki se je ukvarjalo z vprašanjem kiberprostora, se je ukvarjalo s težavami javnega delovanja udeležencev v tem prostoru. Kiberprostor tako pojmuje kot novo obliko javnega prostora, javne sfere, kjer bi lahko posamezniki ali skupine svobodno izražali svoja mnenja ali kako drugače javno-politično (so)delovali. Gre za primerjave kiberprostora z nekdanjimi angleškimi kavarnami in pariškimi saloni (Dalhgren, Oblak v Pajter 2002, 2).

Bistveno pri kibernetnem prostoru je, da ni potrebna fizična bližina za nastanek skupnosti, kjer komunikacija poteka kljub odsotnosti telesa. Tukaj ni vprašanje časa, oddaljenosti, rase, vere, starosti itd. Ljudje se združujejo na neki višji ravni in tako ustvarjajo nove svetove.

2.4 Digitalna ločnica ali digitalni razkorak

Z izrazom »digitalni razkorak« opisujemo vzorce neenakega dostopa do informacijske tehnologije, ki temelji na dohodku, rasi, narodnosti, spolu, starosti in geografskih dejavnikih. Prvič se pojavi sredi 90-ih (Mossberger in ostali 2003, 1). Tudi drugi avtorji termin »digitalni razkorak« razumejo isto, tako Yigicnlar in Bauman zapišeta, da se termin »digitalna ločnica« uporablja od leta 1990 in opisuje vzorec neenakega dostopa do IKT (predvsem računalnikov in internetne povezave) zaradi prihodkov, etične pripadnosti, geografske lege, starosti in drugih faktorjev (Igi-global 2006). Do pojava digitalnega razkoraka pride tudi v primeru socialnih dejavnikov, ko si revnejši sloji enostavno ne morejo privoščiti računalnikov in dostopa do interneta.

Eden od temeljnih problemov, ki jih prinaša razvoj informacijske družbe je seveda vprašanje dostopnosti različnih družbenih skupin do novih tehnologij, vsebin in storitev. Neenak dostop do novih tehnologij in znanj lahko pomeni, da se poleg obstoječih neenakosti pojavljajo še nove, ki obenem utrjujejo in nadgrajujejo stare neenakosti. Za oznako teh neenakosti običajno uporabljamo izraz digitalna ločnica. S pojmom digitalne ločnice označujemo razkorak med tistimi, ki imajo dostop do novih (digitalnih) tehnologij in vsebin ter jih znajo uporabljati, in med tistimi, ki tega nimajo (Gantar 2004, 217).

Sodobne družbe se glede dostopa do informacijskih in komunikacijskih tehnologij (IKT) delijo na informacijsko bolj ali manj razvite, kar označujemo tudi z izrazom »digitalni razkorak« (Dolničar in drugi 2002, 1).

2.5 Splet kot novo politično prizorišče

Splet je postal popolnoma nov »politični parket«. Prisotnost politikov na internetu je danes skorajda obvezna. Čeprav je koncept spletnih političnih bojev drugačen kot v realnem političnem življenju, je vendarle mogoče potegniti nekatere vzporednice. Politiki se namreč tudi na spletu trudijo ljudi prepričati v svoj prav, prav tako se politiki verbalno napadajo (najpogosteje prek Twitterja) in zagovarjajo različna stališča.

Sočasno z naglim razvojem in uveljavitvijo računalniških tehnologij v drugi polovici 20. stoletja se je na področju teorij komuniciranja kot tudi raziskovanja medijev obnovilo zanimanje za proučevanje pomena tehnologij pri preoblikovanju demokratične družbe (Oblak 2003, 74). Oblak tudi pravi, da če hočemo razumeti idejo elektronske demokracije, moramo tudi podrobneje upoštevati naravo komunikacijskih tokov med državljani in njihovimi političnimi predstavniki (Oblak 2003, 74).

Kot je zapisal Buchstein, je ne glede na to, ali imamo v mislih neposredno medosebno komuniciranje v zgodnjih demokracijah, »učeno republiko«, iznajdbo knjig, oglasnikov, časopisov ter telefona, radia in televizije, v vsakem primeru očitno, da so učinkovale in še učinkujejo na naravo političnih interakcij kot tudi na njihove rezultate (Buchstein v Oblak, 2003, 74).

Zagovorniki plebiscitarne demokracije v tem smislu izpostavljajo predvsem možnost za odprt dostop do informacij in volilnih procedur; predlagatelji neposredne demokracije poudarjajo zahtevo po spremenjenih oblikah in novih mehanizmih za izvajanje množičnih dejavnosti, tisti, ki zagotavljajo deliberativne oblike demokracije, pa se pogosteje sklicujejo na potrebo po povečani vlogi mnenjskih in razpravljalnih procesov v kontekstu računalniško posredovanih okolij (Oblak 2003, 75).

Oblak v Izzivih e-demokracije pravi, da razširitev prizorišča na javno participacijo v nova digitalna okolja, ki ponujajo vrsto različnih, še bolj interaktivnih oblik delovanja, pomeni določen izziv obstoječim razumevanjem politične participacije. Popularnost računalniško posredovanega komuniciranja, ki skupaj s popularizacijo interneta v tem kontekstu nastopa kot temeljni povezovalni proces, izvira namreč prav iz dejstva, da ponuja mnogo obetov, kako doseči večjo integriranost različnih družbenih in političnih akterjev (Oblak 2003).

Splet ne more nadomestiti dejavnosti politike v realnem političnem življenju, lahko je le dodatek k temu.

3 EMPIRIČNI DEL

3.1 Način ocenjevanja delovanja političnih strank na spletu

3.1.1 Indikatorji ocenjevanja spletnih strani strank

V analizi želimo strniti dva glavna vidika. Torej vidika informacijske transparentnosti in komunikacijske interaktivnosti v enem pogledu. Pri informacijski transparentnosti gre za dosegljivost informacij, ki so povezane z delovanjem in cilji politične stranke, medtem ko gre pri komunikacijski interaktivnosti za obliko dvosmerne ali večsmerne komunikacije ali večsmerne komunikacije in možnosti izmenjave sporočil. V tej analizi bomo upoštevali indikatorje na podlagi katerih lahko sklepamo o obeh vidikih (Lukšič in Oblak 2003, 39-40).

Indikatorji:

- Ali lahko obiskovalci spletišča pošljejo elektronsko pismo strankinim prvakom
- Ali je na voljo informacija o organiziranosti stranke
- Ali so dosegljiva sporočila za javnost
- Ali se lahko pridruži stranki
- Ali je na spletišču na voljo politični program
- Ali so na voljo povezave na zunanje spletne strani
- Ali je na voljo razpored dogodkov
- Ali se lahko obiskovalec pridruži razpravi/«list servisu«
- Ali je na voljo iskalnik
- Ali se lahko obiskovalci naročijo na elektronsko okrožnico (»newsletter«)
- Ali lahko prek spletne strani pošljejo elektronsko pismo predstavniku v državnem zboru

(Lukšič in Oblak 2003, 39-40).

3.2 SLOVENSKE PARLAMENTARNE STRANKE NA SPLETU

3.2.1 Socialni demokrati na spletu

3.2.1.1 Spletna stran strank

Slika 3.1: Spletna stran SD-ja

SD SOCIALNI DEMOKRATI Predstavitev Organizacija Forumi Mediji Mreža V člani se

Za oeno ustavnosti referendum o družinskem zakoniku

13. briefing PS SD: Dušan Kumer o aktualnih zadevah

Kandidat SD in LDS za predsednika DZ je Ljubo Germič

Srečanje Socialnih demokratov v Opatjem Selu na Krasu

RedBook 30.08.2011 **13. briefing PS SD: Dušan Kumer o aktualnih zadevah** → Več

NOVICE BLOGI DOGODKI POSLANCI ŽUPANI

22.08.2011 • **Vabilo na tradicionalno srečanje SD v Opatje Selo na Krasu** → Več [Arhiv novic](#)

19.08.2011 • **Vodja PS SD Dušan Kumer z mediji o aktualnem** → Več

19.08.2011 • **Dopolnila k zakonu o odvzemu nezakonitega premoženja** → Več

Moj premislek za spletni portal Siol.net

Politika mora priznati razloge za svoje predloge in biti odgovorna za posledice svojih odločitev. Če bi ugotavljali, katera politična vprašanja so v zadnjih mesecih najbolj obremenjevala slovensko javnost, pa tudi parlamentarne stranke, potem so to gotovo... → Več

miranpotrc
24.08.2011 00:12:47

Vabilo na srečanje SD v Opatje Selo

Spoštovane članice in člani, cenjene simpatizerke in simpatizerji Socialnih demokratov, drage

Vir: socialnidemokrati.si (2011).

Tabela 3.1: SD - ocena spletne strani

INDIKATORJI	DA	NE
Ali lahko obiskovalci spletišča pošljejo elektronsko pismo strankarskim prvakom	✓	
Ali je na voljo informacija o organiziranosti stranke	✓	
Ali so na voljo sporočila za javnost	✓	
Ali je na spletišču na voljo politični program	✓	
Ali se lahko stranki pridruži	✓	
Ali so na voljo povezave na zunanje spletne strani	✓	
Ali je na voljo razpored dogodkov	✓	
Ali se lahko obiskovalec pridruži razpravi/ »list servisu«	✓	
Ali je na voljo iskalnik		✓
Ali se lahko obiskovalci naročijo na elektronsko okrožnico (»newsletter«)	✓	
Ali lahko prek spletne strani pošljejo elektronsko pismo predstavniku v parlamentu	✓	

3.2.1.2 SD na izbranih socialnih omrežjih

Na spletni strani stranke ni mogoče zaslediti povezav na izbrana socialna omrežja. Na Facebooku obstaja profil Borut Pahor, kjer lahko iz vsebine komentarjev sklepamo, da je to resničen profil predsednika. Stranke ni mogoče zaslediti na Facebooku. Na Twitterju pa ni mogoče najti ne predsednika stranke ne stranke. V analizi bomo upoštevali le aktivnosti predsednika stranke Boruta Pahorja na Facebooku. Pregled je potekal v juniju 2011.

Predsednik stranke ima na Facebooku stran priljubljenosti, kjer je na dan 19. junij včlanjenih 4.281 ljudi. Stran je razvejana na tri sklope, in sicer: zid, podatki in fotografije. Komentarji so objavljeni nekajkrat tedensko, navezujejo se predvsem na aktualno politično dogajanje v državi: »Na povabilo zveznega kanclerja Republike Avstrije Wernerja Faymanna udeležba na slovesnosti ob postavitvi prvih dvojezičnih krajevnih napisov na avstrijskem Koroškem po sprejetju novele zakona o narodnih skupnostih.«

3.2.2 Liberalna demokracija Slovenije na spletu

3.2.2.1 Spletna stran stranke

Slika 3.2: Spletna stran LDS-a

liberalna demokracija slovenija **LDS**

Izjava Kresalove pred razvojno klavzuro **LDS TV**

SLOVENIJA POTREBUJE UČINKOVITO RAZVOJNO VODENJE
Tiskovna konferenca predsednice LDS Katarine Kresal pred razvojno klavzuro koalicijskih strank.

Vsi na boljšem
Pošijite nam predloge, kaj lahko v vašem okolju izboljšamo. »

Vprašajte poslanca
Zastavite vprašanje enemu od izvoljenih predstavnikov iz vrst LDS. »

Program **Stranka** **Poslanci** **Predsednica** **Medijski center** **Arhiv** **Sodelujte** **Fotogalerija**

Aktualno **Blog** **Medijski center**

Ljubo Germeč predsednik Državnega zbora
02.09.2011 | PK LDS

Dr. Jernej Sekolec ima podporo poslancev LDS
31.08.2011 | PK LDS

Po oceni predlagateljev zahteve za presojo ustavnosti referendum o družinskem zakoniku nedopusten
30.08.2011 | STA

Želim združevati ljudi in potencial, ki ga imamo
29.08.2011 | Ljubo Germeč

Ljubo Germeč, kandidat za predsednika Državnega zbora
29.08.2011 | PR LDS

V SDS so zadnji, ki smejo govoriti o standardu obnašanja v politiki

Potrebujemo več Evrope
31.08.2011 | Blog: Jelko Kacin

Kdo se boji prava?
26.08.2011 | Blog: Aleš Zalar

O dvojni morali in metalcih kamnov
19.08.2011 | Blog: mag. Borut Sajovic

Arhiv

Politična blaznost

Resnica mavrične Slovenije
12.07.2011 | Politična blaznost

Janša koruznik
30.05.2011 | Politična blaznost

Novi predsednik DZ bo očitno Ljubo Germeč
30.08.2011 | Odziv: Dnevnik in Jože Poglajen

Slovenska političarka progovara o seks skandalu, orgijama i aferama!
29.08.2011 | Odziv: Dnevnik.hr; Red Carpet in Katarina Kresal

Ljubo Germeč: Niso imeli sreče, da so dobili Maribor
27.08.2011 | Odziv: Večer

Katarina Kresal na svetu LDS dobila absolutno podporo
26.08.2011 | Odziv: Marjeta Kralj in Dnevnik

Arhiv

LDS v vašem kraju

Izberte kraj

Vir: lds.si (2011).

Tabela 3.2: LDS - ocena spletne strani

INDIKATORJI	DA	NE
Ali lahko obiskovalci spletišča pošljejo elektronsko pismo strankarskim prvakom	✓	
Ali je na voljo informacija o organiziranosti stranke	✓	
Ali so na voljo sporočila za javnost	✓	
Ali je na spletišču na voljo politični program	✓	
Ali se lahko stranki pridruži	✓	
Ali so na voljo povezave na zunanje spletne strani	✓	
Ali je na voljo razpored dogodkov		✓
Ali se lahko obiskovalec pridruži razpravi/ »list servisu«		✓
Ali je na voljo iskalnik	✓	
Ali se lahko obiskovalci naročijo na elektronsko okrožnico (»newsletter«)	✓	
Ali lahko prek spletne strani pošljejo elektronsko pismo predstavniku v parlamentu	✓	

3.2.2.2 LDS na izbranih socialnih omrežjih

Strankina stran nudi povezave na profile oziroma strani priljubljenosti predsednice Katarine Kresal in tudi drugih vidnejših predstavnikov stranke. V analizi bom upoštevala le aktivnosti predsednice na socialnih omrežjih.

Predsednica stranke Katarina Kresal je prisotna Twitterju. S polnim imenom in priimkom, pod tem pa je zapisano »Ministrica za notranje zadeve RS in predsednica Liberalne demokracije Slovenije«. Na dan 30. avgust 2011 ima 531 twittov in 2.788 sledilcev. Twitta predvsem na teme, ki se dotikajo njenega dela ali so posredno povezane z njenim delovanjem: »MNZ ni iskalo in ne išče kupca za stavbo NPU. Še nikoli nisem slišala za predstavnika Reiffeisen Leasinga Freia.« Piše tudi o svojih pojavljanjih v medijih: »Nocoj grem v Poglede Slovenije.« Osebnih twittov je zelo malo. Ti twitti so namenjeni predvsem dogodkom, ki so nanjo naredili vtis. Kot sta recimo naslednja dva: »Sinoči sem si ogledala odličen film o osvajanju Sfinge v severni Triglavski steni. Priporočam.« in pa »Prispevek na Popu o

Vegradovih delavcih me je prav pretresel. Odšli v obljubljeni deželo, prišli v kapitalizem najslabše vrste.« (Twitter 2011).

Velik odziv javnosti je dosegel Aleš Zalar, pravosodni minister iz vrst LDS s svojim twittom: »Čas je za razpis prostega mesta generalnega državnega tožilca.«, s čimer je nakazal, da se trenutnemu generalnemu tožilcu izteka mandat. Po zgražanju javnosti o twittu, ki ga je objavil, je minister Zalar za 24ur.com povedal: »To je normalen način komuniciranja. Ljudje večinoma ne berejo uradnega lista, komunicirajo pa v spletnih omrežjih, kot sta Twitter in Facebook.« (24ur 2011).

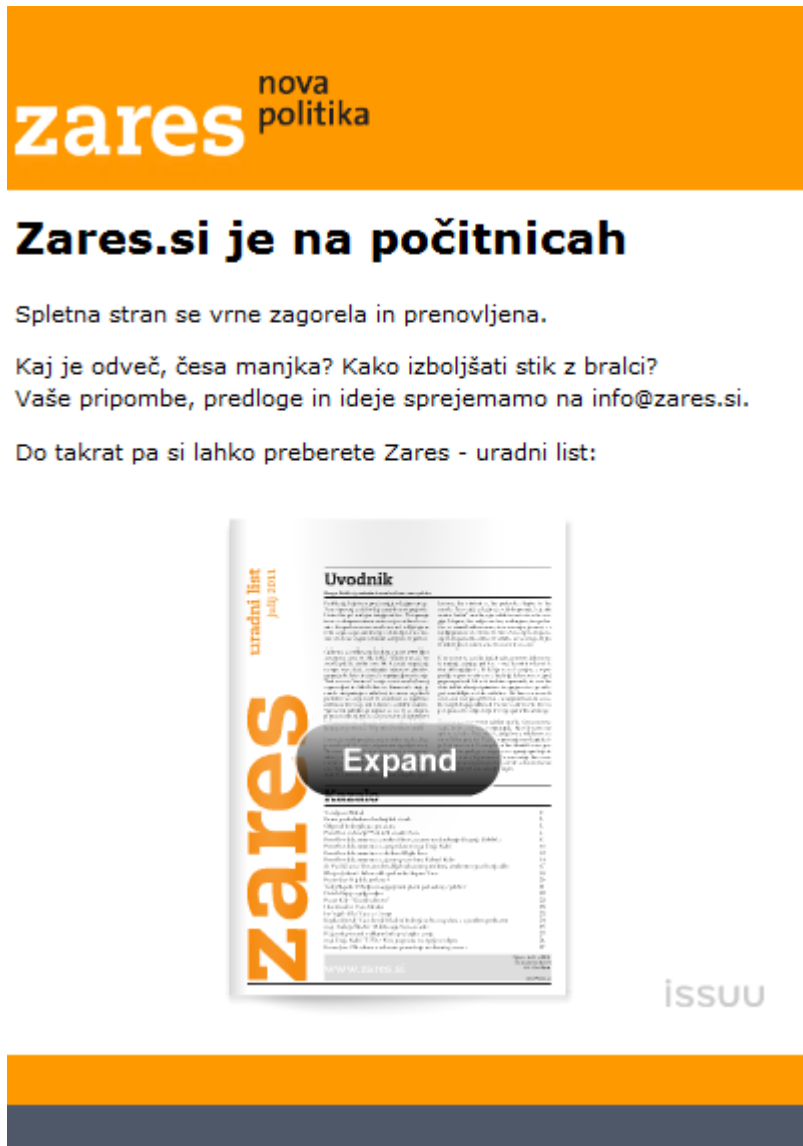
Pravosodni minister Aleš Zalar in ministrica za notranje zadeve Katarina Kresal sta v novembru 2009 izvedla spletni klepet z volivci, za komunikacijsko orodje pa sta uporabila Twitter. Dva najbolj zagreta uporabnika storitve Twitter med člani aktualne vlade, ministrica Katarina Kresal in minister Aleš Zalar, sta ob obletnici vlade s spletnimi uporabniki klepetala s pomočjo tega omrežja (e-demokracija.si 2011).

Na Facebooku ima Katarina Kresal dva profila, in sicer kot predsednica stranke in osebni profil. Objave so približno na dva do tri dni, lahko pa tudi večkrat na dan. Komentarji se nanašajo predvsem na delovanje stranke in aktualno družbeno politično situacijo v državi: »Odstop Katarine Kresal z mesta ministrice je očitno stranki LDS - Liberalna demokracija Slovenije prinesel več kot 30 % višjo podporo, kot ji je bila v Delovi anketi izmerjena julija (podpora v avgustu 7,5 %, mesec pred tem 5,7 %).« (Facebook 2011).

3.2.3 Stranka Zares na spletu

3.2.3.1 Spletna stran stranke

Slika 3.3: Spletna stran Zares-a

Vir: zares.si (2011).

V času pregleda je bila od 1. 8. 2011 do 1. 9. 2011 stran nedostopna zaradi prenove. V skladu s tem sem se odločila, da stranko Zares v celoti izključim iz analize.

3.2.4 Demokratična stranka upokojencev Slovenije na spletu

3.2.4.1 Spletna stran stranke

Slika 3.4: Spletna stran DeSUS-a

Demokratična stranka upokojencev Slovenije
"za vse generacije"

DeSUS

DOMOV | 2010 | KONTAKT | PIŠITE NAM | PRISTOPNA IZJAVA | ČASOPIS STRANKE

DOMOV

- O STRANKI
- AKTUALNO
- OBRNILI SO SE NA NAS
- ORGANIZIRANOST STRANKE
- POSLOVNA SKUPINA
- SODELOVANJE V VLADI
- DRUGO
- Koalicijski sporazum 2008

DeSUS - Demokratična stranka upokojencev Slovenije
Kersnikova 6
1000 Ljubljana

T: (01) 439 73 50
T: (01) 439 73 55
F: (01) 431 41 13

e-mail: info@desus.si

Upravitelj spletna strani:
Elektronika Strniša d.o.o.
info@e-ss.si

P&C

ZADNJA NOVICA: 8. seja PO Koroške
04.07.2011, Ljubljana
8. seja PO Koroške, ki se je odvijala 23.06.2011 v gostišču Kašman v Dravogradu, je gostila veliko zanimivih gostov. Poleg gostov iz Ljubljane g. Karla Erjavca in g. Ljuba Jasniča so se sestanku pridružili tudi poslanec in župan MO Slovenj Gradec g. Zanoškar Matjaž, podžupan MO Slovenj Gradec g. Kolar Niko, podžupan Občine Dravograd g. Naberžnik Alfonz, predsedniki OO in ostali gosti. Po pozdravnem govoru predsednika in plodni razpravi smo ugotovili, da se vsi strinjamo z vodstvom stranke o odhodu iz koalicije in želje po velikem uspehu na prihajajočih volitvah. Predsednik je pozval vse prisotne, da se ozrejo po svojih družinah in prijateljih in med njimi poščejo primerne... [preberi več](#)

NOVICA: Še en vladni nateg upokojencev in DeSUS-a
02.06.2011, Ljubljana
Ena od zahtev DeSUS-a ob vstopu v vladno koalicijo je bila večja transparentnost pokojninskega sistema z izločitvijo socialnih transferjev iz pokojninske blagajne. Toda strokovna komisija za pripravo reforme pokojninskega zakona na ministrstvu, ki ga vodi minister iz kvote DeSUS, je... [preberi več](#)

PREDLOGI in POBUDE: Če bi držali skupaj bi nas težko preglasovali
Sem upokojenec že 6 let in spremljam politiko bolj površno. Postavljam tole vprašanje: Zakaj ni DeSUS bolj odločen pri združevanju upokojencev, da bi volili svojo stranko, kateri pripadam. Če bi držali skupaj nas bi težko preglasovali in bi si lažje priborili stvari za katere... [preberi več](#)

NOVICA: Tradicionalni letni izlet članov DeSUS Braslovče
30.05.2011, Ljubljana

KOLUMNA: Razvoj ali obstoj?
Vsaka svetovna katastrofa povzroči razmišljanja o tem ali ne razvni v pravo

NAPOVEDNIK

IZŠLA JE NOVA ŠT. NOVIC ŠT. 73

Klikni za ogled novic

Vir: desus.si (2011).

Tabela 3.3: DeSUS – ocena spletne strani stranke

INDIKATORJI	DA	NE
Ali lahko obiskovalci spletišča pošljejo elektronsko pismo strankarskim prvakom		✓
Ali je na voljo informacija o organiziranosti stranke	✓	
Ali so na voljo sporočila za javnost	✓	
Ali je na spletišču na voljo politični program	✓	
Ali se lahko stranki pridruži	✓	
Ali so na voljo povezave na zunanje spletne strani	✓	
Ali je na voljo razpored dogodkov		✓
Ali se lahko obiskovalec pridruži razpravi/ »list servisu«		✓
Ali je na voljo iskalnik		✓
Ali se lahko obiskovalci naročijo na elektronsko okrožnico (»newsletter«)	✓	
Ali lahko prek spletne strani pošljejo elektronsko pismo predstavniku v parlamentu		✓

3.2.4.2 DeSUS na izbranih socialnih omrežjih

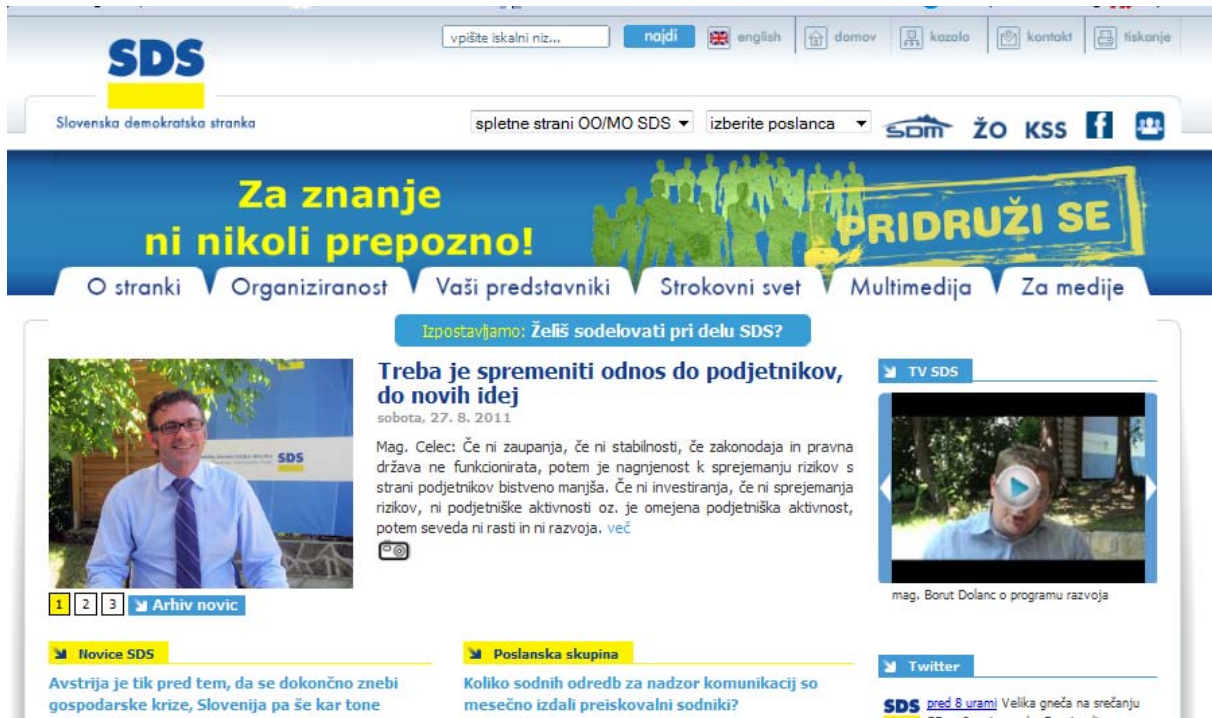
Na strankini strani mi moč zaslediti povezav na izbrana socialna omrežja, zato bo proučevanje stranke na Facebooku in Twitterju izločeno iz analize.

Čeprav ima DeSUS slogan »Demokratska stranka upokojencev Slovenije. Za vse generacije«, se s tem ne moremo strinjati, saj stranka ni aktivno prisotna na nobenem spletnem omrežju, s čimer bi se približala mlajši populaciji. To postavlja njihov slogan pod vprašaj.

3.2.5 Slovenska demokratska stranka na spletu

3.2.5.1 Spletna stran stranke

Slika 3.5: Spletna stran SDS-a

Vir: sds.si (2011).

Tabela 3.4: SDS - ocena spletne strani stranke

INDIKATORJI	DA	NE
Ali lahko obiskovalci spletišča pošljejo elektronsko pismo strankarskim prvakom		✓
Ali je na voljo informacija o organiziranosti stranke	✓	
Ali so na voljo sporočila za javnost	✓	
Ali je na spletišču na voljo politični program	✓	
Ali se lahko stranki pridruži	✓	
Ali so na voljo povezave na zunanje spletne strani	✓	
Ali je na voljo razpored dogodkov	✓	
Ali se lahko obiskovalec pridruži razpravi/ »list servisu«		✓
Ali je na voljo iskalnik	✓	
Ali se lahko obiskovalci naročijo na elektronsko okrožnico (»newsletter«)		✓
Ali lahko prek spletne strani pošljejo elektronsko pismo predstavniku v parlamentu	✓	

3.2.5.2 SDS na izbranih socialnih omrežjih

Na strankini strani je aplikacija, prek katere se lahko dostopa do strani priljubljenosti stranke na Facebooku. V analizi bosta upoštevana tako stranka kot tudi predsednik stranke. Na Twitterju ni moč zaslediti predsednika stranke, medtem ko je stranka prisotna. Pregled je potekal v juniju in juliju 2011. V analizi bomo upoštevali aktivnosti stranke, predsednika stranke na Facebooku ter aktivnosti stranke na Twitterju.

Stranka ima Facebook profil z imenom Slovenska demokratska stranka (SDS), članov ima na dan 20. junij 2011 2.843. V smislu razvejanosti strani ima profil naslednje možnosti: zid, podatki, fotografije, video posnetki, dogodki, zapiski in Youtube. Na strani so objave dnevne, lahko pa tudi večkrat na dan. Objave se nanašajo na aktualno politično situacijo v državi: »Kot je znano, je Pahorjeva vlada z Arbitražnim sporazumom o meji med Slovenijo in Hrvaško sprejela obveznosti v imenu Slovenije in za vso Slovenijo, ne da bi pred tem dosegla

nacionalno soglasje, o katerem sicer rada govori. Nekatere posledice vladnih odločitev, ki smo jih že davno označili kot zgrešene ...« Med podatki je naveden samo naslov in zemljevid, kje jih najdete (Facebook 2011).

Janez Janša ima profil na Facebooku, kjer ima 5.416 prijateljev. Objavlja skoraj vsak dan in včasih tudi večkrat na dan (Facebook 2011).

Stranka ima svoj profil na Twitterju, kjer ima na dan 17. julij 2011 1.726 twittov, 74 sledenih in 298 sledilcev. Komentarji so vsebinsko vezani na delovanje in poglede stranke: »Italija je za sprejem paketa porabila 30 dni. Slovenska vlada pa potrebuje za oblikovanje rebalansa za 360 mio € več kot dva meseca« ali »Kučan: »Odkar je prišel Markeš /../ mislim, da se je kvaliteta tega časopisa popravila /../. Je postal kvaliteten, profesionalen časopis.« (Twitter 2011).

3.2.6 Slovenska ljudska stranka na spletu

3.2.6.1 Spletna stran SLS-a

Slika 3.6: Spletna stran SLS-a

DOMOV | O STRANKI | ORGANIZIRANOST | DRŽAVNI ZBOR | DRŽAVNI SVET | V OBČINAH | ZA NOVINARJE | KONTAKTI

PRIPRAVLJENI NA NOVO ZAUPANJE.
mag. Radovan Žerjav
SLS. Slovenska ljudska stranka

ISKALNIK:

O STRANKI
ORGANIZIRANOST
DRŽAVNI ZBOR
DRŽAVNI SVET
V OBČINAH
ZA NOVINARJE
KONTAKTI

VEDNO V STIKU
PRIDRUŽITE SE NAM
Izpolnite e-pristopno izjavo in postanite član Slovenske Ljudske Stranke

AKTUALNO

5.8
3.1
6.5
SLS.

Rekordna javnomnenjska podpora SLS

Po tokratni anketi Ninamedie je SLS dosegla rekordno podporo in se s 6,5 % zavihtela na 3. mesto med strankami, za SDS in SD ter pred Desus. Tudi predsednik SLS mag. Radovan Žerjav je tretji na lestvici priljubljenosti med politiki in najvišje med vsemi predsedniki strank. [...več](#)

PROGRAM in RESOLUCIJE

POLITIKI SPREMINJAMO PREDZNAK!

GOVOR NA KONGRESU
mag. Radovan Žerjav

NOVICE | NAPOVEDI

26.08.2011

Pisno poslansko vprašanje poslanca SLS Franca Pukšiča Vladi RS v

Vir: sls.si (2011).

Tabela 3.5: SLS – ocena spletne strani stranke

INDIKATORJI	DA	NE
Ali lahko obiskovalci spletišča pošljejo elektronsko pismo strankarskim prvakom		✓
Ali je na voljo informacija o organiziranosti stranke	✓	
Ali so na voljo sporočila za javnost	✓	
Ali je na spletišču na voljo politični program	✓	
Ali se lahko stranki pridruži	✓	
Ali so na voljo povezave na zunanje spletne strani	✓	
Ali je na voljo razpored dogodkov		✓
Ali se lahko obiskovalec pridruži razpravi/ »list servisu«		✓
Ali je na voljo iskalnik	✓	
Ali se lahko obiskovalci naročijo na elektronsko okrožnico (»newsletter«)	✓	
Ali lahko prek spletne strani pošljejo elektronsko pismo predstavniku v parlamentu	✓	

3.2.6.2 SLS na izbranih socialnih omrežjih

Prek spletne strani stranke ni mogoče dostopati do profilov ali strani priljubljenosti stranke ali funkcionarjev stranke. Na Facebooku ni mogoče zaslediti stranke ali predstavnikov stranke, medtem ko je stranka prisotna na Twitterju. Pregled je potekal v juniju 2011.

Na Twitterju je prisotna SLS. Kjer je pod imenom zapisano »Twitta ekipa SLS, ki jo vodi predsednik SLS mag. Radovan Žerjav«. Na dan 20. Junij ima 260 sledilcev, medtem ko oni sledijo 328 ljudem. Twitti se nanašajo na delo stranke in njenih članov: »Sicer pa trenutno na Radiu Capodistria podpredsednica Olga Franca o Zakonu o preprečevanju zaposlovanja in dela na črno ...«, »Danes popoldne nas čakata še dve soočenji - član IO SLS Janez Tomšič bo sodeloval v sklepnem soočenju v Studiu ob 17h o pok. reformi ...«

3.2.7 Slovenska nacionalna stranka na spletu

3.2.7.1 Spletna stran stranke

Slika 3.7: Stran SNS-a

Kazalo | Prijava

Slovenska nacionalna stranka

Domov Stranka Poslanska skupina Medijski center

Očitno smo prešli v fazo, ko Vladi Republike Slovenije ostaja le še argument moči in ne moč argumentov.

V BISTVU SMO NAJBOLJŠI!

Kontakt

Sedež stranke SNS
Tivolska 13, p.p. 2922
1000 Ljubljana

Miša Glažar
Poslovna sekretarika

Tel. 01 / 252 90 20
info@sns.si

Ljubljana, 18. avgust 2011

IZJAVA ZA JAVNOST
Odziv na idejo o ustanovitve "prave gospodarske vlade območja evra"

Francoski predsednik Nicolas Sarkozy in nemška kanclerka Angela Merkel sta v torek v Parizu pozvala k ustanovitvi "prave gospodarske vlade območja evra", ki bi jo sestavljali predsedniki vlad in držav članic območja evra. V

Najbolj iskano

[burmanski](#) [burmanski kralj](#) [cigan](#)
[cigani](#) [članarina](#) [člani](#)
[stranke](#) [državnega](#) [evropska unija](#)
[france](#) [italijanski vojni](#) [jetinčič](#)
[katarina kresal](#) [koper](#)
[kresal](#) [kriminalisti](#) [koper](#)
[ljubljana](#) [malo delo](#) [matiaž enesi](#) [mira](#)
[nlemeniti](#)

Vir: sns.si (2011).

Tabela 3.6: SNS - ocena spletne strani stranke

INDIKATORJI	DA	NE
Ali lahko obiskovalci spletišča pošljejo elektronsko pismo strankarskim prvakom		✓
Ali je na voljo informacija o organiziranosti stranke		✓
Ali so na voljo sporočila za javnost	✓	
Ali je na spletišču na voljo politični program		✓
Ali se lahko stranki pridruži		✓
Ali so na voljo povezave na zunanje spletne strani	✓	
Ali je na voljo razpored dogodkov		✓
Ali se lahko obiskovalec pridruži razpravi/ »list servisu«	✓	✓
Ali je na voljo iskalnik	✓	
Ali se lahko obiskovalci naročijo na elektronsko okrožnico (»newsletter«)	✓	✓
Ali lahko prek spletne strani pošljejo elektronsko pismo predstavniku v parlamentu		✓

3.2.7.2 SNS na izbranih socialnih omrežjih

Prek povezave na spletni strani stranke se lahko dostopa do strani priljubljenosti predsednika stranke Zmaga Jelinčiča Plemenitega. Ostalih povezav na spletna omrežja ni. Pregled je poteka v juniju 2011.

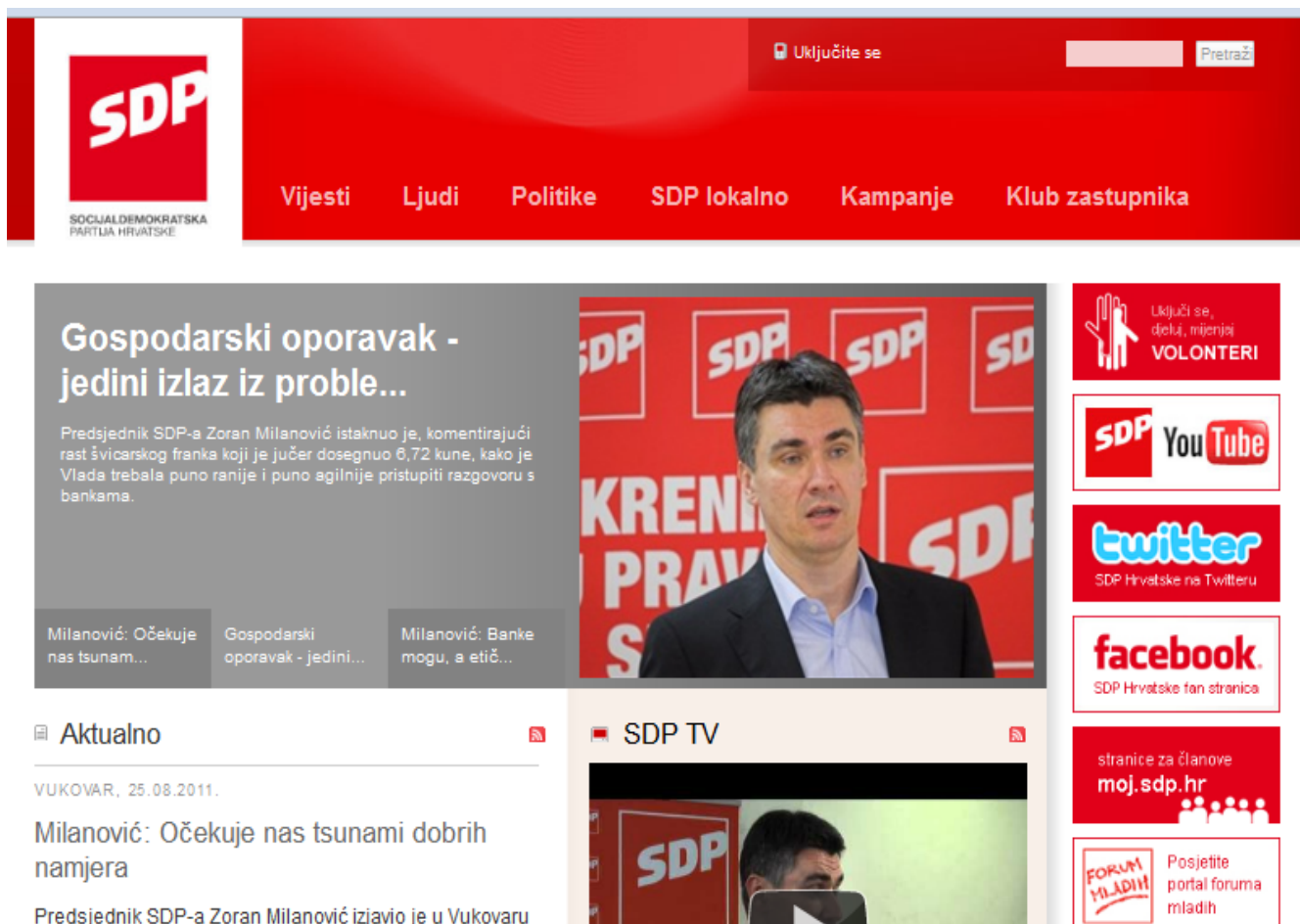
Na Facebooku ima predsednik stranke Zmago Jelinčič Plemeniti stran priljubljenosti. Na dan 18. julij 2011 ima 25.031 oboževalcev. Stran je razvejana na tri sklope, in sicer zid, podatki in slike. Objave Zmaga Jelinčiča so zelo redke, nekajkrat na mesec. Objavlja pa večinoma vsebine, povezane z njegovimi pogledi na dogajanje v družbeno političnem življenju: »Zahteva za dopolnitev odgovora na pisno poslansko pobudo ministru za zdravje Republike Slovenije.« Veliko več objavljajo člani (Facebook 2011).

3.3 IZBRANI HRVAŠKI POLITIČNI STRANKI NA SPLETU

3.3.1 Socialdemokratska partija Hrvatske

3.3.1.1 Spletna stan stranke

Slika 3.8: Spletna stan SDP-ja

Vir: sdp.hrt (2011).

Tabela 3.7: SDP - ocena spletne strani stranke

INDIKATORJI	DA	NE
Ali lahko obiskovalci spletišča pošljejo elektronsko pismo strankarskim prvakom	✓	
Ali je na voljo informacija o organiziranosti stranke	✓	
Ali so na voljo sporočila za javnost	✓	
Ali je na spletišču na voljo politični program	✓	
Ali se lahko stranki pridruži	✓	
Ali so na voljo povezave na zunanje spletne strani	✓	
Ali je na voljo razpored dogodkov		✓
Ali se lahko obiskovalec pridruži razpravi/ »list servisu«		✓
Ali je na voljo iskalnik	✓	
Ali se lahko obiskovalci naročijo na elektronsko okrožnico (»newsletter«)		✓
Ali lahko prek spletne strani pošljejo elektronsko pismo predstavniku v parlamentu	✓	

3.3.1.2 SDP na izbranih socialnih omrežjih

Spletna stran stranke ponuja povezave na različna spletna omrežja. Tudi na Facebook in Twitter. V analizi bomo pregledali aktivnosti predsednika stranke in same stranke na Facebooku ter aktivnosti stranke na Twitterju. Pregled je potekal v juliju 2011.

Na Facebooku ima stranka stran priljubljenosti. Na dan 17. julij 2011 je imela 5.172 oboževalcev. Stran ima razvejano na naslednje sklope: zid, podatki, zemljevid, slike, posnetki, povezovanje, vprašanja, Youtube, Flickr in News. Komentarji na zidu so odziv na družbeno politično situacijo v državi: »Tudi parlament je spremljal današnjo novinarsko konferenco Kastavske skupine. Samo ni bilo jasno, ali je to opis dela zaposlenih ali se tako porablja denar davkoplačevalcev za HDZ. Kdo ve, mogoče bomo to prebrali na straneh parlamenta.« ali »Govor predsednika SDP-a Milanovića na otvoritvi zasedanja sabora.«, pod katerim je tudi prilepljen video z govorom. Naslednji sklop so podatki, kjer so kontaktni

podatki stranke in zemljevid, kako do njih. Nato sledijo slike, posnetki, povezovanje, vprašanja, Youtube, Flickr in News (Facebook 2011).

Facebook stran priljubljenosti ima tudi predsednik stranke Zoran Milanović. Na dan 17. julij ima 3.980 oboževalcev. Objavlja zelo malo, nekajkrat na mesec, in sicer odzive na družbeno politično situacijo v državi: »Država se mora omejiti pri zadolževanju samo za tekoče stvari. Sigurno moramo obvarovati socialno stabilnost, kohezijo in harmonijo. In da je to zelo težak posel.« Na strani je veliko komentarjev s strani oboževalcev. Stran ima razvejano na tri sklope, in sicer zid, podatke in slike (Facebook 2011).

Na Twitterju ima stranka na dan 17. julij 2011 1.307 twittov, 853 sledilcev in 810 sledenih. Na Twitterju je stranka prisotna s svojim profilom »SDPHrvatske«. Na profilu so objave zelo pogoste, v povprečju na dva dneva, včasih tudi večkrat na dan. Objave pa so povezane z delovanjem stranke in družbeno politično situacijo v državi. Na primer: »Govor predsednika SDP-a Milanovića na otvoritvi zasedanja glavnega odbora.«, kjer je povezava na Youtube, kjer si lahko ogledate govor. Na strankinem profilu objavlja tudi predsednik, in sicer z »Milanovic:«. Takšna sta naslednja dva primera: »Milanovic: Z odlaganjem volitev izgubljam pomemben čas, potreben za reševanje vseh problemov, katere nam je povzročila HDZ!« ali pa »Milanovic: Vstop v EU je rezultat dela vseh prebivalcev do sedaj.« (Twitter 2011).

3.3.2. Hrvatska demokratska zajednica na spletu

3.3.2.1 Spletna stran stranke

Slika 3.9: Spletna stran HDZ-ja

Vir: hdz.hrt (2011).

Tabela 3.8: HDZ - ocena spletne strani stranke

INDIKATORJI	DA	NE
Ali lahko obiskovalci spletišča pošljejo elektronsko pismo strankarskim prvakom		✓
Ali je na voljo informacija o organiziranosti stranke	✓	
Ali so na voljo sporočila za javnost	✓	
Ali je na spletišču na voljo politični program	✓	
Ali se lahko stranki pridruži	✓	
Ali so na voljo povezave na zunanje spletne strani	✓	
Ali je na voljo razpored dogodkov	✓	
Ali se lahko obiskovalec pridruži razpravi/ »list servisu«		✓
Ali je na voljo iskalnik	✓	
Ali se lahko obiskovalci naročijo na elektronsko okrožnico (»newsletter«)	✓	
Ali lahko prek spletne strani pošljejo elektronsko pismo predstavniku v parlamentu		✓

3.3.2.2 HDZ na izbranih socialnih omrežjih

Na strani ni direktne povezave na katero izmed izbranih socialnih omrežij (Facebook ali Twitter). Tudi sicer ni mogoče zaslediti prisotnosti stranke ali predstavnikov stranke na izbranih socialnih omrežjih, zato bo HDZ v tem pogledu izključen iz analize.

3.4 IZBRANA POLITIČNA STRANKA ZDRUŽENIH DRŽAV AMERIKE NA SPLETU

3.4.1 Demokratska stranka na spletu

3.4.1.1 Spletna stran stranke

Slika 3.10: Spletna stran DEMO-ZDA

Vir: democrats.org (2011).

Tabele 3.9: DEMO ZDA – ocena spletne strani stranke

INDIKATORJI	DA	NE
Ali lahko obiskovalci spletišča pošljejo elektronsko pismo strankarskim prvakom	✓	
Ali je na voljo informacija o organiziranosti stranke	✓	
Ali so na voljo sporočila za javnost	✓	
Ali je na spletišču na voljo politični program	✓	
Ali se lahko stranki pridruži	✓	
Ali so na voljo povezave na zunanje spletne strani	✓	
Ali je na voljo razpored dogodkov	✓	
Ali se lahko obiskovalec pridruži razpravi/ »list servisu«	✓	
Ali je na voljo iskalnik		✓
Ali se lahko obiskovalci naročijo na elektronsko okrožnico (»newsletter«)	✓	
Ali lahko prek spletne strani pošljejo elektronsko pismo predstavniku v parlamentu	✓	

3.4.2.2 Demokratska stranka na izbranih socialnih omrežjih

Na spletni strani so povezave na različna socialna omrežja. Stranka je prisotna tudi na Facebooku in Twitterju. V analizi bomo upoštevali delovanje stranke na Facebooku in Twitterju ter aktivnosti predsednika Obame na Facebooku. Pregled je potekal v juniju 2011.

Na Facebooku ima stranka svojo stran priljubljenosti, kjer je včlanjenih 257.359 članov. Stran je razvejana na naslednje sklope: zid, podatki, prodajalna in posnetki. Na zidu so objavljeni komentarji zelo pogosto, skoraj vsak dan, pa tudi večkrat dnevno. Nanašajo se na delovanje stranke in njihove poglede na določene situacije v družbi, pa tudi širše: »Predsednik Obama: 'Pričakuje se, da se Ameriko postavi nazaj na trda ekonomska tla in tako oblikuje zdravo, rastoče gospodarstvo, kjer se bodo ustvarila nova delovna mesta in na novo zaživel srednji razred.' In to je tisto, za kar se zavzema«. Na strani so komentarji izključno od stranke in ne tudi članov. Podatki so splošni, kontaktni in pa zemljevid, kako se najde sedež centrale stranke. V prodajalni se lahko tudi naroči rekvizite stranke (Facebook 2011).

Predsednik Obama ima stran priljubljenosti, kjer ima na dan 17. julij 2011, 22.052.256 oboževalcev. Stran je razvejana na pet sklopov, in sicer zid, podatki, slike, posnetki in zapiski. Na strani komentarje objavlja samo predsednik, teme pa se nanašajo na pomembne dogodke v ameriškem vsakdanu in niso nujno povezane samo s politiko: »Obamina družina gleda svetovno nogometno prvenstvo žensk. Naprej ZDA!« Objave so pogoste. Skoraj vsak dan in pa tudi večkrat na dan (Facebook 2011).

Na Twitterju ima stranka svoj profil. Na dan 17. julij 2011 je imela 3.592 twittov, 1.022 sledenih in 43.570 sledilcev. Objave so zelo pogoste, skoraj vsak dan, pa tudi večkrat dnevno. Objavljajo vsebine, povezane z delovanjem stranke ali njihovega predsednika: »Predsednik Obama o državnem primanjkljaju: 'Jaz sem pripravljen storiti, kar je potrebno za rešitev tega problema.'« in »SenatorMenendez: republikanci so izgubili vid na resničnih ljudi, katerih življenje bo vplivalo na naše odločitve.« (Twitter 2011).

Na Twitterju ima predsednik Barak Obama svoj profil. Na dan 31. avgust 2011 je imel 1.770 twittov, 690.229 sledenih in 9.938.389 sledilcev. Objave so zelo pogoste, skoraj vsak dan, pa tudi večkrat dnevno. Objavlja vsebine, povezane z njegovim delovanjem ali se dotikajo dogajanja v državi: »Fotografija dneva: vermontska skupnost odpravlja posledice orkana Irene« (Twitter 2011).

3.5 IZBRANA POLITIČNA STRANKA REPUBLIKE ITALIJE NA SPLETU

3.5.1 Il popolo della Liberta na spletu

3.5.1.1 Spletna stran stranke

Slika 3.10: Spletna stran PdL-ja

Vir: pdl.it (2011).

Tabela 3.10: PdL - Ocena spletne strani stranke

INDIKATORJI	DA	NE
Ali lahko obiskovalci spletišča pošljejo elektronsko pismo strankarskim prvakom	✓	
Ali je na voljo informacija o organiziranosti stranke	✓	
Ali so na voljo sporočila za javnost	✓	
Ali je na spletišču na voljo politični program	✓	
Ali se lahko stranki pridruži	✓	
Ali so na voljo povezave na zunanje spletne strani	✓	
Ali je na voljo razpored dogodkov		✓
Ali se lahko obiskovalec pridruži razpravi/ »list servisu«	✓	
Ali je na voljo iskalnik		✓
Ali se lahko obiskovalci naročijo na elektronsko okrožnico (»newsletter«)	✓	
Ali lahko prek spletne strani pošljejo elektronsko pismo predstavniku v parlamentu	✓	

3.5.1.2 PdL na izbranih socialnih omrežjih

Na strankini spletni strani so povezave na različna socialna omrežja. V analizi bomo upoštevali aktivnosti stranke na Twitterju in Facebooku. Pregled je potekal v avgustu 2011.

Na Twitterju ima stranka svoj profil. Na dan 17. avgust 2011 je imela 647 twittov, 536 sledenih in 1.926 sledilcev. Objave so približno na štiri do pet dni. Komentarji so povezani z delovanjem predsednika: »Berlusconi: 'Vsi moramo delovati skupaj, politična stabilnost je bila vedno adut proti špekulacijam'« (Twitter 2011).

Na Facebooku ima stranka svojo stran priljubljenosti, kjer je na dan 17. Avgusta 2011 včlanjenih 34.057 članov. Stran je razvejana na naslednje sklope: zid, podatki, posnetki, slike, zapiski, povezave. Na zidu so objavljeni komentarji zelo pogosto, skoraj vsak dan, pa tudi večkrat dnevno. Nanašajo se na delovanje stranke, predvsem predsednika stranke Silvia

Berlusconi: »Izziv je izveden. Z jutrišnjim odločnim ukrepanjem predsednika vlade se nadaljuje njegov »politični boj« v parlamentu« Na strani so objave stranke, ki jih komentirajo člani (Facebook 2011).

3.6 IZBRANA POLITIČNA STRANKA REPUBLIKE AVSTRIJE

3.6.1 Sozialdemokratische partei Osterreichs na spletu

3.6.1.1 Spletna stran stranke

Slika 3.12: Spletna stran SPO-ja

Vir: spoe.at (2011).

Tabela 3.11: SPO - ocena spletne strani stranke

INDIKATORJI	DA	NE
Ali lahko obiskovalci spletišča pošljejo elektronsko pismo strankarskim prvakom	✓	
Ali je na voljo informacija o organiziranosti stranke	✓	
Ali so na voljo sporočila za javnost	✓	
Ali je na spletišču na voljo politični program	✓	
Ali se lahko stranki pridruži	✓	
Ali so na voljo povezave na zunanje spletne strani	✓	
Ali je na voljo razpored dogodkov		✓
Ali se lahko obiskovalec pridruži razpravi/ »list servisu«		✓
Ali je na voljo iskalnik	✓	
Ali se lahko obiskovalci naročijo na elektronsko okrožnico (»newsletter«)	✓	
Ali lahko prek spletne strani pošljejo elektronsko pismo predstavniku v parlamentu	✓	

3.6.1.2 SPO na izbranih socialnih omrežjih

Na spletni strani stranke je mogoče zaslediti povezave na različna socialna omrežja. V pregledu bomo upoštevali le aktivnosti stranke na Twitterju in Facebooku. Pregled je potekal v avgustu 2011.

Na Twitterju ima stranka svoj profil. Na dan 17. avgust 2011 je imela 267 twittov, 239 sledenih in 1.937 sledilcev. Objave so približno na štiri do pet dni. Komentarji se nanašajo tako na aktualno dogajanje v državi kot tudi širše: »Starejši v boj proti naraščajočih stroškim hrane.« ali »Drugi paket pomoči Grčiji.« (Twitter 2011).

4 PRIMERJAVA IZBRANIH POLITIČNIH STRANK

Primerjava temelji na podlagi izbranih enajstih kriterijev, ki sem jih uporabila pri pregledu spletnih strani političnih strank.

- *Ali lahko obiskovalci spletišča pošljejo elektronsko pismo strankinim prvakom*

Med slovenskimi političnimi strankami ponujata to možnost le stranki LDS in SD. Pri drugih strankah te možnosti ni. Med dvema izbranima hrvaškima strankama to možnost ponuja le SDP, medtem ko HDZ ne ponuja te možnosti. Imajo pa to možnost ameriška Demokratska stranka, italijanska PdL in avstrijska SPO.

Med slovenskimi in hrvaškimi strankami, ki ne ponujajo te možnosti, je skupno to, da je v vseh primerih možno poslati elektronsko pismo službi za stike z javnostmi, na splošni naslov stranke ali predstavnikom v parlamentu, ne pa tudi funkcionarjem stranke, ki niso izvoljeni v parlament.

- *Ali je na voljo informacija o organiziranosti stranke*

Informacije o organiziranosti stranke ponujajo vse proučevane stranke. Razen SNS.

- *Ali so dosegljiva sporočila za javnost*

Vse proučevane stranke ponujajo sporočila za javnost.

- *Ali se lahko pridruži stranki*

Pri vseh proučevanih strankah, razen pri SNS, se je mogoče včlaniti v stranko kar prek spletne strani. Le pri Demokratski stranki upokojencev Slovenije je mogoče na strani dobiti obrazec, ki se ga izpolni in nato pošlje na stranko, medtem ko Slovenska nacionalna stranka ne ponuja niti te možnosti.

- *Ali je na spletišču na voljo politični program*

Vse proučevane stranke imajo na svojih spletnih straneh objavljene politične programe, izjema je le SNS.

- *Ali so na voljo povezave na zunanje strani*

Vse proučevane stranke imajo tudi povezave na zunanje spletne strani. Z izjemo HDZ, SD, SLS in DeSUS-a imajo vse ostale stranke tudi povezave na različna socialna omrežja, kjer se jih lahko spremlja. SNS ima samo eno možno povezavo na socialna omrežja, in sicer povezavo na Facebook (stran priljubljenosti predsednika stranke Zmaga Jelinčiča Plemenitega). Ostale proučevane stranke ponujajo možnost povezav na različna socialna omrežja, poleg Facebooka in Twitterja še na Youtube, Flickr in druge. Z razliko ameriške Demokratske stranke, imajo evropske (z izjemo Slovenske nacionalne stranke) možnost povezave še na spletne strani evropskih strank, katerim pripadajo po političnem programu.

- *Ali je na voljo razpored dogodkov*

Razpored dogodkov ponujajo naslednje stranke: SD, SDS, HDZ in DEMO-ZDA. Druge stranke prihajajoče dogodke objavijo, kot informacijo na strani. Torej nimajo posebne predstavitve dogodkov kot omenjene, ki imajo dogodke predstavljene v koledarju.

- *Ali se lahko obiskovalec pridruži razpravi/»list servisu«*

Izmed proučevanih strank to možnost ponujata samo tri in sicer SNS, SD in ameriška Demokratska stranka. Pri ostalih te možnosti ni.

- *Ali je na voljo iskalnik*

Iskalnika nimajo naslednje spletne strani strank: SD, DeSUS, ameriška Demokratska stranka in PdL. Ostale proučevane spletne strani imajo iskalnik.

- *Ali se lahko obiskovalci naročijo na elektronsko pošto (»newsletter«)*

Izmed proučevanih spletnih strani strank te možnosti ne ponujajo SDS in SDP.

- *Ali lahko pošljejo pismo predstavniku v parlamentu*

Vse proučevane spletne strani strank ponujajo to možnost. Izjema sta le DeSUS, HDZ kjer ni mogoče priti do kontakta predstavnikov v parlamentu.

Rezultati kažejo, da vse proučevane stranke svetovni splet jemljejo resno. Vse proučevane stranke imajo pet ali več iskanih indikatorjev. To kaže, da stranke v veliki meri izkoriščajo potencial, ki ga ponuja internetni medij. Prav tako imajo vse stranke razmeroma bogate spletne strani s številnimi informacijami, izjema je stranka SNS. Vse (razen SNS) imajo na spletni strani tudi politični program, kar je z vidika dostopnosti do informacij prav gotovo pozitivno. Vse proučevane spletne strani imajo zunanje povezave, ki obiskovalcu omogočajo, da razume delovanje stranke v nekem širšem kontekstu. Poudariti velja, da ima SNS povezavo samo na Facebook stran vodje stranke Zmaga Jelinčiča Plemenitega, DeSUS nudi povezave samo na slovenske spletne strani (Ministrstvo za zdravstvo, Uradni list itd.), nima pa povezav na socialna omrežja. Ti dve stranki tudi nimata povezav na spletne strani evropskih strank (npr. Evropska ljudska stranka, Evropski socialisti in druge). DEMO-ZDA ima povezave na socialna omrežja (Twitter, Youtube, Flickr in News) in na strani državne uprave, kjer lahko uporabniki opravijo tudi birokratske zadeve. Obstoj iskalnika je dober pokazatelj tega, koliko je stranka vložila v izdelavo stani. Iskalnika nimajo SD, DeSUS, PdL in ameriška DEMO-ZDA. Dve stranki nimata elektronske okrožnice, in sicer sta to SDS in SDP. To je sicer minus teh treh strank, saj bi to lahko obogatilo razpravo na spletni stani. Razen HDZ in SNS imajo vse ostale stranke možnost, da obiskovalci pridejo v stik s predstavniki v parlamentu. Ne moremo torej trditi, da je komunikacija med civilno družbo in političnimi strankami omejena samo na realno življenje. Tudi stranke se vedno bolj zavedajo moči interneta, saj je v zelo kratkem času postal najpomembnejši medij. So pa tudi vse stranke spoznale prednosti socialnih omrežij in so vse (razen DeSUS) prisotne tudi na socialnih omrežjih, predvsem na najbolj popularnem Facebooku, pa tudi Twitterju.

Večina strank ima že na spletni strani aplikacijo, prek katere se lahko dostopa do socialnih omrežij. Komentarji in objave na straneh Facebooka in Twitterja so zelo pogosti, na nekaj dni, lahko pa tudi večkrat na dan, dotikajo pa se tem, ki so aktualne v družbeno političnem življenju. Poudariti je potrebno tudi, da imajo nekatere stranke in strankarski prvaki svoje profile na proučevanih socialnih omrežjih, vendar ni povezave na strankino stran. Zato se lahko vedno sprašujemo o resničnosti teh profilov, čeprav se lahko že iz same vsebine sklepa, da gre za resnične profile.

Tabela 4.1: Prikaz vseh proučevanih strank

INDIKATORJI	LDS	SD	DeSUS	SDS	SLS	SNS	HDZ	SDP	DEMO - ZDA	PdL	SPO
Ali lahko obiskovalci spletišča pošljejo elektronsko pismo strankarskim prvakom	✓	✓						✓	✓	✓	✓
Ali je na voljo informacija o organiziranosti stranke	✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓
Ali so na voljo sporočila za javnost	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Ali je na spletišču na voljo politični program	✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓
Ali se lahko stranki pridruži	✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓
Ali so na voljo povezave na zunanje spletne strani	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Ali je na voljo raspored dogodkov		✓		✓			✓		✓		
Ali se lahko obiskovalec pridruži razpravi/ »list servisu«.		✓				✓			✓	✓	
Ali je na voljo iskalnik	✓			✓	✓	✓	✓	✓			✓
Ali se lahko obiskovalci naročijo na elektronsko okrožnico (»newsletter«)	✓	✓	✓		✓	✓	✓		✓	✓	✓
Ali lahko prek spletne strani pošljejo elektronsko pismo predstavniku v parlamentu	✓	✓		✓	✓			✓	✓	✓	✓
SKUPAJ	9	10	6	8	8	5	8	8	10	9	9

5 ZAKLJUČEK

IKT je zelo hitro vstopila v družbeno življenje in s seboj prinesla revolucionarne spremembe. Če je bilo komuniciranje brez fizične bližine še pred dvema desetletjema mogoče le v znanstvenofantastičnih filmih, je danes to realnost. Čeprav so sodobne tehnologije omogočile ohranjanje stikov z ljudmi, ki so oddaljeni tudi več tisoč kilometrov, nikakor ne moremo zanemariti dejstva, da smo ljudje socialna bitja in nič ne more nadomestiti fizične bližine. Torej lahko rečemo, da bodo tudi v prihodnje tehnologija in z njo povezane možnosti komuniciranja ostale le dodatek k resničnemu življenju. Isto velja tudi za politiko. Virtualna demokracija bo ostala le dodatek k političnemu vsakdanu, realnega političnega življenja pa ne more nadomestiti.

Na začetku svojega dela sem postavila dve hipotezi, in sicer:

1. Virtualna demokracija je zgolj dodatek k resničnemu življenju
2. Z virtualno demokracijo stranke nagovarjajo mlajši del volilnega telesa.

Za prvo hipotezo lahko rečemo, da v celoti drži. Stranke na svojih straneh (razen DeSUS-a) ponujajo svoj program, s katerim se obiskovalcem v celoti predstavijo. Predstavijo svojo vizijo in stališča, ki jih zavzemajo v družbeno političnem življenju. Tudi spletne strani strank (razen SNS) ponujajo veliko informacij o delovanju stranke in o stališčih stranke do dogajanja v družbi.

Stranke so se začele zavedati tudi pomena in moči socialnih omrežij, predvsem pa razsežnosti le-teh, saj v zadnjih letih niso dovolj le spletne strani za komuniciranje s potencialnimi volivci, ampak veliko lažje pridejo do stika prek različnih socialnih omrežij. Tako so vse stranke (razen DeSUS-a) tudi na proučevanih socialnih omrežjih.

Druge hipoteze ne moremo potrditi, saj nikjer ni bilo zaslediti, da bi bilo delovanje strank na internetu izključno namenjeno mlajši populaciji. Menimo, da je delovanje strank na svetovnem spletu namenjeno vsem, ki jih zanima politika, delovanje in stališča posameznih političnih strank.

Združene države Amerike so država, kjer se politiki najbolj zavedajo moči interneta. Aktualni predsednik Barack Obama še najbolj izkorišča priljubljeni Twitter. »Ameriški predsednik Barack Obama se je prek Twitterja srečal z Američani, s katerimi se je dobro uro pogovarjal o zaposlovanju, gospodarstvu in javnem dolgu, pa tudi o drugih temah.« (Rtvslo 2011) .

Barack Obama velja tudi za edinega ameriškega predsednika, ki mu je tako rekoč uspelo zmagati s pomočjo interneta. »Mogoče je starejši od večine uporabnikov Facebooka, vendar je Barack Obama dobro razumel potencial socialnih medijev za komunikacijo.« (Guardian 2011).

Po besedah soustanovitelja podjetja Twitter Evana Williamsa bodo socialna omrežja v prihodnosti pomenila ključen stik med politiki in volilno bazo, med podjetji in potrošniki in znotraj družbenih skupin (bbc.co.uk 2011).

V luči teh opažanj vidimo, da internet omogoča, da državljani lažje in hitreje pridejo v stik tako z izbranci ljudstva kot tudi s političnimi veljaki. Kljub temu, da lahko rečemo, da je spletna stran stranke kot nekakšna osebna izkaznica z vsemi informacijami o stranki, vedno bolj opažamo, da imajo veliko vlogo socialna omrežja. Kljub temu, da ima Facebook največ uporabnikov, je za politiko Twitter vendarle bolj zanimiv. »Twitter naredi politika bolj dostopnega.« (economist.com 2011).

Kaj bo prinesla prihodnost, je težko napovedati, nedvomno pa bo imela informacijska tehnologija vedno večjo in pomembnejšo vlogo v življenju ljudi.

6 LITERATURA

24ur.com. 2010. *Uradnega lista pa noben ne bere.* Dostopno prek: <http://24ur.com/novice/slovenija/zalar-na-twitterju-cas-je-za-nov-razpis.html> (7. julij 2011).

bbc.co.uk. 2010. *Evan Williams says Twitter fundamental to government.* Dostopno prek: <http://news.bbc.co.uk/2/hi/technology/8563109.stm> (20. avgust 2011).

economist.com 2010. *Sweet to tweet.* Dostopno prek: <http://www.economist.com/node/16056612> (20. avgust 2011).

e-demokracija.si. Dostopno prek <http://www.e-demokracija.si/> (4. julij 2011).

Facebook. com. 2011a. *Borut Pahor.* Dostopno prek: <http://sl-si.facebook.com/borutpahor.si> (7. julij 2011).

--- 2011b. *Barak Obama.* Dostopno prek : <http://www.facebook.com/barackobama>: (9. julij 2011).

--- 2011c. *Katarina Kresal.* Dostopno prek: <http://sl-si.facebook.com/KatarinaKresal.fans> (3. julij 2011).

--- 2011č. *Democrats.* Dostopno prek: <http://www.facebook.com/democrats> (8. julij 2011).

--- 2011d. *Il popolo della Liberta.* Dostopno prek: <http://www.facebook.com/governoberlusconi> (9. avgust 2011).

--- 2011e. *Janez Janša.* Dostopno prek: <http://sl-si.facebook.com/janezjansaSDS> (8. julij 2011).

--- 2011f. *Zoran Milanovič.* <http://www.facebook.com/zoranmilanovic>. Dostopno prek: (9. julij 2011).

--- 2011g. *Socialdemokratska partija Hrvatkse.* Dostopno prek: <http://www.facebook.com/sdphrvatske> (9. julij 2011).

--- 2011h. *Slovenska demokratska stranka.* Dostopno prek: <http://sl-si.facebook.com/slovenska.demokratska.stranka> (9. julij 2011).

--- 2011i. *Sozialdemokratische Partei Österreichs.* Dostopno prek: <http://www.facebook.com/Sozialdemokratie> (6. avgust 2011).

--- 2011j. *Zmago Jelinčič Plemeniti.* Dostopno prek: <http://sl-si.facebook.com/pages/Zmago-Jelin%C4%8Di%C4%8D-Plemeniti/34946748533> (5. julij 2011).

Della Porta, Donatella. 2003. *Temelji politične znanosti.* Ljubljana: založba Sophia.

Demokratska stranka upokojencev Slovenije. Dostopno prek: <http://www.desus.si/> (3. julij 2011).

Democrats. Dostopno prek: <http://www.democrats.org/> (5. avgust 2011).

Dolničar, Vesna, Katja Vučkevič, Luka Kronegger in Vasja Vehovar. 2002. Digitalni razkorak v Sloveniji. *Družboslovne razprave* 18: 83-106.

Ferfila, Bogomir. 2000. Mediji in politika v ZDA. *Teorija in praksa* (35): 903-924.

Fraser, Matthew in Dutta Soumitra. 2008. Obama's win means future elections must be fought online. *The Guardian*, 7. Novebmer. Dostopno prek: <http://www.guardian.co.uk/technology/2008/nov/07/barackobama-uselections2008> (20. avgust 2011).

Gantar, Pavel. 2004. Informacijska družba – izzivi in realnost za Slovenijo. *Teorija in praksa*. (41): 212-219.

Gibson, William. 1984. *Neuromancer*. London: Victor Gollanz.

Grilj, Andrej. 2004. *E-demokracija*. Dostopno prek: <http://dk.fdv.uni-lj.si/dela/Grilj-Andrej.PDF> (8. avgust 2011).

Hacker, Kenneth L in Jan van Dijk. 2000. *Digital democracy – issues of theory and practice*. London: British Library Cataloguing.

Hrvatska demokratska zahednica. Dostopno prek: <http://www.hdz.hr/default.aspx> (25. avgust 2011).

Il popolo della Liberta. Dostopno prek: <http://www.pdl.it/> (20. avgust 2011).

Kuhar, Metka. 2004. *Politična participacija mladih – Politika me/ne briga?*. Dostopno prek: www.mediawatch.mirovni-institut.si/edicija/seznam/07/ (10. marec 2011).

Lansford, Tom. 2007. *Political system of the world: Democracy*. Dostopno prek: Google Books (24. avgust 2011).

Leighly, Jan E. 2004. *Mass media and politics: A social Sciene Persppective*. Wasighton: Houghton Mifflion Company.

Liberalna demokracija Slovenije. Dostopno prek: <http://www.lds.si/> (20. avgust 2011).

Lukšič, Andrej A. in Tanja Oblak. 2003. *S poti v digitalno demokracijo*. Dostopno prek: <http://odks.fdv.uni-lj.si/eknjige/edemokracija.pdf> (27. julij 2011).

Oblak, Tanja. 1999. *Družbeni kontekst komunikacijskih tehnologij: podobe »kibernetske družbe« v znanstvenem in popularnem diskurzu*. Ljubljana: FDV.

--- 2000. Mitske podobe o življenju na mreži: od poljubnih identitet, do izgubljenih skupnosti v kibernetnem prostoru. *Teorija in praksa* 37: 1052-1068.

--- 2003. *Izzivi e-demokracije*. Ljubljana: Hermina Krajnc.

Pajter, Anja. 2002. *Kibernetski prostor*. Dostopno prek: http://uploadi.www.ris.org/editor/1132058378Kibernetski_prostor.pdf (17. julij 2011).

RTVSLO. 2011. *Obama prek Twitterja odgovarjal na vprašanja Američanov*. Dostopno prek: <http://www.rtv slo.si/svet/obama-prek-twitterja-odgovarjal-na-vprasanja-americanov/261450> (9. avgust 2011).

Socialdemokratska partija Hrvatske. Dostopno prek: <http://www.sdp.hr/> (30. ulij 2011).

Socialni demokrati. Dostopno prek: <http://www.socialnidemokrati.si/> (23. avgust 2011).

Sozialdemokratische Partei Österreichs. Dostopno prek: <http://www.spoe.at/startseite.html> (30. julij 2011).

Slovenska demokratska stranka. Dostopno prek: <http://www.sds.si/> (20. avgust 2011).

Slovenska ljudska stranka. Dostopno prek: <http://www.sls.si/> (8. julij 2011).

Slovenska nacionalna stranka. Dostopno prek: <http://www.sns.si/> (9. julij 2011).

Selišnik, Katja. 2005. *Kozmopolitanska demokracija v digitalni dobi*. Dostopno prek: <http://uploadi.www.ris.org/editor/selisnik-katja.pdf> (1. avgust 2011).

Šajatovič, Tatjana. 1998. *Virtualna realnost – VR: boljša kot resničnost ali slepa ulica civilizacije*. Ljubljana: FDV.

Škerlep, Andrej. 1998. *Model računalniško posredovanje komunikacije: Tehnološka matrica in praktična raba v družbenem kontekstu v Internet v Sloveniji*. Izola: Desk.

Ternovšek, Mojca. 2005. *Vpliv interneta na volitve*. Dostopno prek: http://uploadi.www.ris.org/editor/1177570956mag_ternovsek-mojca.pdf (20. avgust 2011).

Trček, Franc. 1997. *Virtualna demokracija – navideznost ali dejanskost?* Dostopno prek: <http://dk.fdv.uni-lj.si/dr/dr24-25Trcek.PDF> (10. april 2011).

--- 1998. *Demokracijski potencial kibernetnega prostora*. Dostopno prek: <http://uploadi.www.ris.org/editor/1225186959trcek.pdf> (20. avgust 2011).

--- 2008. *Demokracijski potencial kibernetnega prostora*. Dostopno prek: <http://uploadi.www.ris.org/editor/1223534326demokracicna%20moc.pdf> (3. avgust 2011).

Twitter. com. 2011a. *Democrats*. Dostopno prek: <https://twitter.com/#!/TheDemocrats>: (7. julij 2011).

--- 2011b. *Il popolo della Liberta*. Dostopno prek: <http://twitter.com/#!/govberlusconi> (9. avgust 2011).

--- 2011c. *Katarina Kresal*. Dostopno prek: <http://twitter.com/#!/katarinakresal> (4. avgust 2011).

--- 2011č. *Slovenska ljudska stranka*. Dostopno prek: <http://twitter.com/#!/ZerjavSLS> (10. julij 2011).

--- 2011d. *Slovenska demokratska stranka*. Dostopno prek: <http://twitter.com/#!/strankaSDS> (4. julij 2011).

--- 2011e. *Socialdemokratska parita Hrvatske*. Dostopno prek: <http://twitter.com/#!/sdphrvatske> (8. avgust 2011).

--- 2011f. *Sozialdemokratische Partei Österreichs*. Dostopno prek: https://twitter.com/#!/spoe_at (9. avgust 2011).

Yigitcanlar, Tan in Scott Baum. 2006. *E-Government and the digital divide*. Dostopno prek: <http://www.igi-global.com/bookstore/titledetails.aspx?titleid=354&detailstype=description> (20. avgust 2011).

Whittaker, Janson. 2004. *The cyberspace handbook*. London; New York: Routledge.

Zares. 2011. Dostopno prek: <http://www.zares.si/> (20. avgust 2011).

PRILOGE

Priloga A: BORUT PAHOR - FACEBOOK

facebook

E-pošta _____ Geslo _____ Prijava

Naj ostanem prijavljen/a Pozabil sem svoje geslo.

Pridruži se Facebook ti pomaga ohranjati stike in deliti podatke z ljudmi iz tvojega življenja.

Borut Pahor

Politik · Ljubljana, Slovenia

Zid Borut Pahor · **Everyone (Top Posts)**

Borut Pahor

Obisk kanclerke Zvezne republike Nemčije Angele Merkel | Vlada Republike Slovenije
www.vlada.si

30.08.11 Zvezna kanclerka Zvezne republike Nemčije Angela Merkel je na povabilo predsednika Vlade RS Boruta Pahorja 30. avgusta 2011 obiskala Slovenijo, si 10 Prihod ...

· Všeč mi je · Komentiraj

Ernesta Hadlimovanivič <http://www.trgala.com/mov0001.swf?%3F%C2%AD%1C>
Pred 4 urami/-a

Igor Korosec

V SDS-u imajo prav! V Slovenijo se vrača komunistična tradicija – in to z Janšo na čelu! : Edina pra intelektualec.blog.siol.net

Similar Facebook Pages

Danilo Türk
5.122 osebam je to všeč.

Katarina Kresal
6.738 osebam je to všeč.

Zmago Jelinčič Plemeniti
25.233 osebam je to všeč.

To je všeč **4.359** ljudem

Všeč nam je Prikaži vse

ZA Vsi vemo. Potrebna je. Zdaj.

Zavod LU - Love is Universal

50-50 za enakost

<http://www.facebook.com/photo.php?fbid=10150304066>

Vir: Facebook.com (2011).

Priloga B: LDS NA IZBRANIH SOCIALNIH OMREŽJIH

Priloga B.1: Katarina Kresal – Facebook

The image shows a screenshot of a Facebook profile for Katarina Kresal. At the top, the Facebook logo is on the left, and login fields for 'E-pošta' and 'Geslo' are on the right, with a 'Prijava' button. Below the login fields is a navigation bar with a 'Pridruži se' button and the text 'Facebook ti pomaga ohranjati stike in deliti podatke z ljudmi iz tvojega življenja.' The profile header includes the name 'Katarina Kresal', a location 'Politik · Ljubljana, Slovenia', and a 'Všeč mi je' button. A row of five profile pictures is shown below. The main content area is titled 'Zid' and shows a post from 'Dnevnik.hr' with the text 'Prispevek iz oddaje Red carpet na hrvaški Nova tv "Slovenska političarka progovara o seks skandalu, orgijama i aferama!"'. Below this is a comment from 'Vanda Jama' and another post from 'Sale Abeceda'. On the left side, there is a navigation menu with options like 'Podatki', 'Slike', 'YouTube Box', 'Zapiski', and 'Dogodki'.

Vir: facebook.com (2011).

Priloga B.2.: Katarina Kresal - Twitter

The image shows a screenshot of the Twitter profile page for Katarina Kresal. At the top, the Twitter logo and a search bar are visible. The profile header includes a profile picture of Katarina Kresal, her name, and her bio: "Predsednica Liberalne demokracije Slovenije" with a link to her website. Below the header is a "Follow" button and a text follow code. The main content area displays three tweets from Katarina Kresal, each with a profile picture, name, and text. The right sidebar features a "Follow Katarina Kresal on Twitter" section with a "Sign up" button, a "Curious how Katarina Kresal uses Twitter?" section with a "Discover who @KatarinaKresal follows" button, and an "About @KatarinaKresal" section showing statistics: 617 Tweets, 596 Following, 3,813 Followers, and 97 Listed. At the bottom of the sidebar is a "Recent Images" section with a "view all" link and a row of four image thumbnails.

twitter [Have an account? Sign in](#)

Katarina Kresal
@KatarinaKresal Ljubljana
Predsednica Liberalne demokracije Slovenije
<http://www.katarinakresal.si>

[Follow](#) [Text follow KatarinaKresal to 40404 in the United States](#)

[Tweets](#) [Favorites](#) [Following](#) [Followers](#) [Lists](#)

KatarinaKresal Katarina Kresal
@Ahrimana @SRKoprivica @vanfranco Začel je Jutarnji list, ostali povzeli. Tu je odgovor tinyurl.com/4yxolop
25 Aug

KatarinaKresal Katarina Kresal
@SRKoprivica Iz prve roke, da ne bo dilem: To so lazi! @vanfranco
25 Aug

KatarinaKresal Katarina Kresal
@matejzalar @KatarinaJenko Pravico do pravnega sredstva zagotavlja naša pravna ureditev vsakomur in je temelj vsake demokratične države

Follow Katarina Kresal on Twitter
Don't miss any updates from Katarina Kresal. Sign up today and follow your interests!

[Sign up »](#)

Curious how Katarina Kresal uses Twitter?
[Discover who @KatarinaKresal follows](#)

About @KatarinaKresal

617	596	3,813	97
Tweets	Following	Followers	Listed

Recent Images · [view all](#)

Vir: twitter.com (2011).

Priloga C: SDS NA IZBRANIH SOCIALNIH OMREŽJIH

Priloga C.1: SDS - Facebook

The screenshot displays the Facebook interface for the Slovenian Democratic Party (SDS). At the top, the Facebook logo is on the left, and login fields for 'E-pošta' and 'Geslo' are on the right, with a 'Prijava' button. Below the login fields, there are links for 'Naj ostanem prijavljen/a' and 'Pozabil sem svoje geslo.' A banner below the login area reads 'Pridruži se Facebook ti pomaga ohranjati stike in deliti podatke z ljudmi iz tvojega življenja.'

The main content area features the SDS profile header with the party's logo, the name 'Slovenska demokratska stranka (SDS)', and the location 'Vladna organizacija · Ljubljana, Slovenia'. There are buttons for 'Všeč mi je' and 'Ustvari stran'. Below the header is a 'Zid' (Timeline) section with a filter set to 'Everyone (Top Posts)'. The first post is from SDS, titled 'Kancelerka Merkel in predsednik SDS Janša o sodelovanju v prihodnosti - SDS', with a link to 'http://www.sds.si/news/9691'. The post includes a photo of Angela Merkel and Janez Janša, and text stating that they met during a working visit in Slovenia. Below the post are interaction options like 'Všeč mi je' and 'Komentiraj', and a comment from 'Bojana Kavčič'.

On the left side, there is a navigation menu with options: 'Zid', 'Podatki', 'Slike', 'Video', 'Dogodki', 'Zapiski', and 'YouTube'. Below the menu, it shows 'To je všeč 3.065 ljudem' and 'Všeč nam je' with a profile picture of Janez Janša.

Vir: facebook.com (2011).

Priloga C.2: Janez Janša - Facebook

The screenshot shows the Facebook interface for Janez Janša's profile. At the top, the Facebook logo is on the left, and login fields for 'E-pošta' and 'Geslo' are on the right, with a 'Prijava' button. Below the login fields are two checkboxes: 'Naj ostanem prijavljen/a' and 'Pozabil sem svoje geslo.' A banner below the header reads 'Pridruži se Facebook ti pomaga ohranjati stike in deliti podatke z ljudmi iz tvojega življenja.' The profile header for Janez Janša includes his name, a 'Všeč mi je' button, and an 'Ustvari stran' button. The profile picture is a man in a suit. The cover photo shows a person climbing a rock. The profile bio identifies him as 'Politik'. The main content area shows a post by 'Zid' (Janez Janša) with the text: 'Glas naroda: Janeza za predsednika vlade ali države, da se prepreči nadaljna kraja in korupcija v naši državi. Da se uredi sodstvo in organi pregona. Da se naredi vitka in učinkovita državna uprava. Da se odpre čim več novih in produktivnih delovnih mest.' The post has a timestamp of '21. avgust ob 8:05' and a 'Všeč mi je' button. Below the post are two comments: one by Franc Zabukovec and one by Patrik Trobec. On the right side, there is a 'Similar Facebook Pages' section listing 'Zmago Jelinčič Plemeniti', 'Katarina Kresal', and 'Borut Pahor Idiot'. A left sidebar contains navigation links for 'Zid', 'Podatki', 'Slike', and 'Zapiski', along with a 'To je všeč 6.146 ljudem' counter and an 'Ustvari Stran' button.

Vir: facebook.com (2011).

Priloga Č: SLS – TWITTER

twitter.com Search Have an account? Sign in

SLS

SLS
@ZerjavSLS Slovenija
Tvita ekipa SLS, ki jo vodi predsednik SLS mag. Radovan Zerjav. Osební tuit mag. Zerjava je podpisán s kratico RŽ ali RZ (odvisno od vrste tipkavnice :))
http://www.sls.si

Follow Text follow ZerjavSLS to your carrier's shortcode

Tweets Favorites Following Followers Lists

ZerjavSLS @ZerjavSLS
Presečník: Slovenija si ne more in ne sme privoščiti dodatnega tveganja pri določitvi predmeta spora v arbit. postopku sls.si/sl/inside.sls?...

7 hours ago

ZerjavSLS @ZerjavSLS
PPV Kresa dr. Ivanu Svetliku v zvezi z zlorabami zakonodaje na področju izplačevanja minimalne plače sls.si/sl/inside.sls?...

11 hours ago

ZerjavSLS @ZerjavSLS
@Data_doo posameznika tudi dolgoročno vzdržna." 3/3
30 Aug

ZerjavSLS @ZerjavSLS
@Data_doo ključna stvar za uspešnost tega ukrepa temeljita, predvsem pa realna ocena poslovnega načrta, samo tako je samozaposlitev 2/3
30 Aug

Follow SLS on Twitter
Don't miss any updates from SLS. Sign up today and follow your interests!
Sign up »

Curious how SLS uses Twitter?
Discover who @ZerjavSLS follows

About @ZerjavSLS

1,482	379	527	28
Tweets	Following	Followers	Listed

Recent Images view all

About Help Blog Status Jobs Terms Privacy
Advertisers Businesses Media Developers Resources
© 2011 Twitter

https://twitter.com/#!/ZerjavSLS/following

Vir: twitter.com (2011).

Priloga D: ZMAGO JELINČIČ PLEMENITI – FACEBOOK

The screenshot shows the Facebook interface for the profile of Zmago Jelinčič Plemeniti. At the top, the Facebook logo is on the left, and the login fields for 'E-pošta' and 'Geslo' are on the right, with a 'Prijava' button. Below the login fields, there is a notification: 'Facebook ti pomaga ohranjati stike in deliti podatke z ljudmi iz tvojega življenja.' The profile header includes the name 'Zmago Jelinčič Plemeniti', a 'Všeč mi je' button, and an 'Ustvari stran' button. The profile picture shows a man in a suit. The cover photo features the SNS logo, two glasses of beer, and a bouquet of flowers. The profile bio identifies him as a 'Politik'. The left sidebar contains navigation options: 'Zid', 'Podatki', 'Slike', 'Več o', and 'www.sns.si'. It also shows 'To je všeč 25.235 ljudem'. The main content area displays a post titled 'Poslansko vprašanje v zvezi s Casinojem Portorož' with a detailed text about a parliamentary question regarding the casino. The post has a timestamp of 'Pred 5 urami/-a' and a 'Več' dropdown menu. On the right, a 'Similar Facebook Pages' section lists 'Borut Pahor Idiot' (6,055 likes), 'Janez Janša' (6,146 likes), and 'Katarina Kresal' (6,710 likes).

Vir: facebook (2011).

Priloga E: SDP NA IZBRANIH SOCIALNIH OMREŽJIH

Priloga E.1: SDP - Facebook

Vir: facebook (2011).

Priloga E.2: Zoran Milanović - Facebook

facebook

E-pošta Geslo [Prijava](#)

Naj ostanem prijavljen/a Pozabli sem svoje geslo.

[Pridruži se](#) Facebook ti pomoga ohranяти stike in deliti podatke z ljudmi iz tvojega življenja.

Zoran Milanović

[Všeč mi je](#) [Ustvari stran](#)

Community Page about Zoran Milanović [Is this wrong?](#)

Zid Zoran Milanović · Everyone (Top Posts)

Jasmina Lončarević Serdar
ZORAN: KRUŠKA 1-0 ; HRT 1, subota, Dnevnik
Sobota ob 11:14 · Všeč mi je · [Komentiraj](#)

[Osebama Jadranka Petrina in Karolina Leakovic je to všeč.](#)

SDP Zagreb
Kada su istraživanja u pitanju Zoran Milanović, predsjednik
Socijaldemokratska Partija Hrvatske je izjavio kako ga brine što je prema
anketama DNEVNIK NOVE TV koalicija u znatnoj prednosti, a to može biti
zavaravanje. / DNEVNIK.hr

**'Ne mogu vjerovati da netko iz HDZ-a govori o
obilascima, pa oni su na road showu'**
dnevnik.hr
'Da sam premijer ja bi odavno otišao na Kosovo', rekao
je sinoć u Varaždinu čelnik Kastavske skupine,
predsjednik SDP-a Zoran Milanović.

[nedjelja ob 5:09](#)

Similar Facebook Pages

Ivo Josipović
70.009 osebam je to všeč.

Davor Bernardić
2.073 osebam je to všeč.

**Nečemo Jadranku Kosor za
premijera !**
21.920 osebam je to všeč.

[Več](#)

Vir: facebook (2011).

Priloga E.3: SDP - Twitter

The image shows a screenshot of the Twitter profile for the Social Democratic Party of Croatia (@SDPHrvatske). The profile header includes the party's name, handle, location (Croatia), and a brief description: "Socijaldemokratska partija Hrvatske (SDP) je politička stranka lijevog centra i najveća oporbena stranka u Republici Hrvatskoj." The website link is http://www.sdp.hr/. The profile has 1,333 tweets, 852 following, 856 followers, and 40 listed. The main content area shows three tweets. The first tweet, posted 3 hours ago, discusses Croatia's stance on the Euro Area. The second tweet, dated 26 Aug, is a greeting to several users. The third tweet, dated 26 Aug, mentions Milanovic's political stance. The right sidebar contains a 'Follow SDPHrvatske on Twitter' section with a 'Sign up »' button, a 'Curious how SDPHrvatske uses Twitter?' section with a 'Discover who @SDPHrvatske follows' button, and an 'About @SDPHrvatske' section with the same statistics. A 'Recent Images' section at the bottom right shows a grid of four images related to the party's activities.

twitter [Have an account?](#) [Sign in](#)

SDP **SDPHrvatske**
@SDPHrvatske Croatia
Socijaldemokratska partija Hrvatske (SDP) je politička stranka lijevog centra i najveća oporbena stranka u Republici Hrvatskoj.
<http://www.sdp.hr/>

[Follow](#) [Text follow SDPHrvatske to your carrier's shortcode](#)

[Tweets](#) [Favorites](#) [Following](#) [Followers](#) [Lists](#)

SDP **SDPHrvatske** SDPHrvatske
Croatia Shouldn't Rush Into Feuding Euro Area, Poll-Leading Milanovic Says - Bloomberg bloom.bg/nxeOEN via @BloombergNews
3 hours ago

SDP **SDPHrvatske** SDPHrvatske
@vojads @demokrate @dsomladina pozdrave saljemo! :)
26 Aug

SDP **SDPHrvatske** SDPHrvatske
Milanovic: pred nama je ozbiljan posao, vodit cemo politiku realnih obećanja, ali i optimizma, na tome radimo vec 2 god

Follow SDPHrvatske on Twitter
Don't miss any updates from SDPHrvatske. Sign up today and follow your interests!
[Sign up »](#)

Curious how SDPHrvatske uses Twitter?
[Discover who @SDPHrvatske follows](#)

About @SDPHrvatske

1,333 Tweets	852 Following	856 Followers	40 Listed
------------------------	-------------------------	-------------------------	---------------------

Recent Images · [view all](#)

Vir: twitter.com (2011).

Priloga F: DEMO – ZDA NA IZBRANIH SOCIALNIH OMREŽJIH

Priloga F.1: DEMO – ZDA - Facebook

The screenshot shows the Facebook interface for the Democratic Party page. At the top, there is a blue navigation bar with the Facebook logo, a search bar, and a login button labeled "Prijava". Below the navigation bar, a green banner reads "Pridruži se Facebook ti pomaga ohranjati stike in deliti podatke z ljudmi iz tvojega življenja." The main content area features the Democratic Party profile picture (a blue circle with a white 'D') and a cover photo. The page title is "Democratic Party" with a location "Washington, District of Columbia". The main post is a text update from the Democratic Party, dated Wednesday at 7:49, mentioning President Obama's address and a link to a YouTube video titled "Weekly Address: Coming Together to Remember". Below the post, there are interaction buttons for likes and comments, showing 536 likes and 443 comments. A second post from Rep. John Lewis is partially visible, mentioning a poll tax and a link to a New York Times article.

Vir: facebook.com (2011).

Priloga F.2: Barak Obama – Facebook

The image shows a screenshot of Barack Obama's Facebook profile page. At the top, the Facebook logo is on the left, and login fields for "Ime" and "Geslo" are on the right, with a "Prijava" button. Below the login fields, there are links for "Naj ostanem prijavljen/a" and "Pozabil sem svoje geslo". A green banner reads "Pridruži se Facebook ti pomaga ohranjati stike in deliti podatke z ljudmi iz tvojega življenja." The profile header includes the name "Barack Obama", a "Všeč mi je" button, and an "Ustvari stran" button. The profile picture is a "2012" campaign image. The cover photo shows Obama at a podium. The "Zid" (Timeline) section features a quote from Obama about Hurricane Irene, dated "Včeraj ob 11:04", with 17,961 likes and 3,738 comments. Below the quote is a video titled "Weekly Address: Coming Together to Remember" with a play button icon. The left sidebar contains navigation options: "Zid", "Podatki", "Are You In?", "Donate", "Store", "Slike", "Video", and "Zapiski". At the bottom of the sidebar, it says "Več o This page is run by Obama for America, President Obama's 2012 campaign. To... Več" and "To je všeč 22.815.807". The URL at the bottom is "o.php?fbid=10150272624896749&set=pu.6815841748&type=1".

Vir: facebook.com (2011).

Priloga F.3: DEMO – ZDA - Twitter

twitter Search Have an account? Sign in

DEMOCRATS.ORG

The Democrats ✓
@TheDemocrats Washington, DC
This is the official Twitter account of the Democratic Party. Follow our tweets to get the latest info on Democratic news, issues, and events.
<http://www.democrats.org/>

+ Follow Text follow TheDemocrats to your carrier's shortcode

Tweets Favorites Following Followers Lists

TheDemocrats The Democrats
"Wasserman Schultz attacks Bachmann suggestion of Everglades drilling" (via @thehill): <http://j.mp/opVinO>
16 minutes ago

TheDemocrats The Democrats
"Clouds on the horizon? Rick Perry faces barrage of negative headlines" (via @TPM): <http://j.mp/r6yq5j>
1 hour ago

TheDemocrats The Democrats
"Perry says he hasn't 'backed off anything' in his book, Social Security is unconstitutional" (via @thinkprogress): <http://j.mp/q3lOU8>
22 hours ago

TheDemocrats The Democrats
"Perry calls Social Security 'monstrous lie'" (via @HoustonChron): <http://j.mp/nSSfng>
23 hours ago

Follow The Democrats on Twitter
Don't miss any updates from The Democrats. Sign up today and follow your interests!
[Sign up »](#)

Curious how The Democrats uses Twitter?
[Discover who @TheDemocrats follows](#)

About @TheDemocrats

3,889 Tweets	1,019 Following	47,557 Followers	2,853 Listed
------------------------	---------------------------	----------------------------	------------------------

Recent Images · [view all](#)

[About](#) [Help](#) [Blog](#) [Mobile](#) [Status](#) [Jobs](#) [Terms](#) [Privacy](#)
[Advertisers](#) [Businesses](#) [Media](#) [Developers](#) [Resources](#)
© 2011 Twitter

Vir: twitter.com (2011).

Priloga G: PdL NA IZBRANIH SOCIALNIH OMREŽJIH

Priloga G.1: PdL - Facebook

The screenshot shows the Facebook interface for the page 'www.governoberlusconi.it'. At the top, the Facebook logo is on the left, and the login section with 'E-pošta' and 'Geslo' fields is on the right. Below the login fields, there are checkboxes for 'Naj ostanem prijavljen/a' and 'Pozabil sem svoje geslo'. A blue banner below the login section says 'Pridruži se Facebook ti pomaga ohranjati stike in deliti podatke z ljudmi iz tvojega življenja.' The main content area features a blue header for 'GOVERNO BERLUSCONI il governo del fare'. Below this, there are several images and a post from 'www.governoberlusconi.it' titled 'Manovra, ecco le modifiche proposte'. The post text reads: 'Questa la nota diffusa da Palazzo Chigi dopo il vertice PdL-Lega sulla manovra. "La riunione di maggioranza presieduta dal Presidente Silvio Berlusconi si è conclusa con le seguenti unanimi determinazioni: 1. ...'. Below the post, there is a comment from 'Massimo Giorgi' and a post from 'AZIENDE E FAMIGLIE D'ITALIA UNITI CONTRO USURA E SOPRUSI EQUITALIA/BANCHE BRUTTO NANO DI MERDA'. On the right side, there is a 'Similar Facebook Pages' section with 'Il Foglio' (9,234 osebam je to všeč.), 'GAVETTONI BY SPIN-WEB' (304,889 osebam je to všeč.), and 'Adnkronos Agenzia di stampa' (36,564 osebam je to všeč.). On the left side, there is a sidebar with navigation options like 'Zid', 'Podatki', 'Video', 'Slike', 'Zapiski', and 'Povezave'. At the bottom of the sidebar, it says 'Več o Governo Berlusconi IL GOVERNO DEL FARE www.governoberlusconi.it' and 'To je všeč 34.132 ljudem'.

Vir: facebook.com (2011).

Priloga G.2: PdL - Twitter

The screenshot displays the Twitter profile for the official account of the Italian government at the time, @govberlusconi. The profile header includes the name "govberlusconi", the handle "@govberlusconi", and the website "http://www.governoberlusconi.it". A "Follow" button is visible, along with a text-based follow instruction for users in the United States. The main content area shows a list of tweets, with the most recent one from 6 hours ago discussing the satisfaction of the premier regarding a budget agreement. The right-hand sidebar provides statistics: 650 tweets, 535 following, 1,991 followers, and 126 listed. It also includes a "Sign up" button and a link to discover who the account follows.

twitter [Have an account? Sign in](#)

GOVERNO BERLUSCONI
il governo del fare

govberlusconi
@govberlusconi
<http://www.governoberlusconi.it>

[+ Follow](#) [Text follow govberlusconi to 40404 in the United States](#)

[Tweets](#) [Favorites](#) [Following](#) [Followers](#) [Lists](#)

govberlusconi govberlusconi
La soddisfazione del premier per l'accordo sulla manovra [da Studio Aperto del 30 agosto 2011] youtu.be/IG6M4OqOfzg
6 hours ago

govberlusconi govberlusconi
le principali misure per mettere in sicurezza l'Italia e garantire il pareggio di bilancio bit.ly/ocnRPz via [@AddThis](#)
19 Aug

govberlusconi govberlusconi
Tagli ai costi della politica: 900 milioni di risparmi dalle auto blu bit.ly/nAJTWP via [@AddThis](#)
19 Aug

govberlusconi govberlusconi
Patto per la stabilità, la crescita e la coesione sociale: le proposte del governo bit.ly/qx28J3 via [@AddThis](#)
10 Aug

Follow govberlusconi on Twitter
Don't miss any updates from govberlusconi.
Sign up today and follow your interests!

[Sign up »](#)

Curious how govberlusconi uses Twitter?
[Discover who @govberlusconi follows](#)

About @govberlusconi

650	535	1,991	126
Tweets	Following	Followers	Listed

[About](#) [Help](#) [Blog](#) [Mobile](#) [Status](#) [Jobs](#) [Terms](#) [Privacy](#)
[Advertisers](#) [Businesses](#) [Media](#) [Developers](#) [Resources](#)
© 2011 Twitter

Vir: twitter.com (2011).

Priloga H: SPO NA IZBRANIH SOCIALNIH OMREŽJIH

Priloga H.1: SPO - Facebook

The screenshot shows the Facebook interface for the SPÖ (Social Democratic Party of Austria) page. At the top, the Facebook logo is visible on the left, and a search bar and a 'Prijava' (Log In) button are on the right. Below the navigation bar, a banner reads 'Pridruži se Facebook ti pomaga ohranjati stike in deliti podatke z ljudmi iz tvojega življenja.' The main content area is dominated by a large image of a crowd at a political event, with the headline 'Werner Faymann am 1. Mal: „Soziale Gerechtigkeit ist unser Herzstück“'. To the left of the main image is a sidebar with the SPÖ logo and a 'Financial Transaction Tax NOW!' advertisement. Below the advertisement are several circular icons representing different policy areas: 'SOCIAL JUSTICE', 'HEALTH', 'ENVIRONMENT', 'POLITICAL PARTICIPATION', 'CLIMATE CHANGE', and 'EDUCATION'. At the bottom of the sidebar, there is a list of navigation options: 'Zid', 'Podatki', 'Slike', 'YouTube', 'Dogodki', and 'SPÖ Aktuell'. On the right side of the main image, there is a 'Similar Facebook Pages' section listing 'SPÖ Wien' (2,131 likes), 'Sozialdemokratische Partei Deutschlands (SPD)' (22,218 likes), and 'ÖVP' (6,230 likes). The bottom of the page shows a row of small thumbnail images.

Vir: facebook.com (2011).

Priloga H.2: SPO - Twitter

The image shows a screenshot of the SPÖ (@SPOE_at) Twitter profile page. The header includes the Twitter logo, a search bar, and a 'Sign in' link. The profile information section displays the SPÖ logo, the name 'SPÖ', the handle '@SPOE_at', the address 'Löwelstraße 18, A-1014 Wien', the full name 'Sozialdemokratische Partei Österreichs', and the website 'http://www.spoe.at'. Below this is a 'Follow' button and a text follow code 'SPOE_at'. The main content area shows a list of tweets, each starting with the SPÖ logo and the handle '@SPOE_at'. The tweets include links to news articles and are dated from 27 Aug to 29 Aug. On the right side, there is a 'Follow SPÖ on Twitter' section with a 'Sign up »' button, a 'Curious how SPÖ uses Twitter?' section with a 'Discover who @SPOE_at follows' button, and an 'About @SPOE_at' section showing statistics: 281 Tweets, 239 Following, 1,158 Followers, and 85 Listed. At the bottom of the right sidebar, there are links for 'About', 'Help', 'Blog', 'Mobile', 'Status', 'Jobs', 'Terms', 'Privacy', 'Advertisers', 'Businesses', 'Media', 'Developers', and 'Resources', along with the copyright notice '© 2011 Twitter'.

Vir: twitter.com (2011).